

Obsah	Strana
Úvod	3
Metodika výskumu	4
I. Hospodárska situácia na Slovensku	6
I. 1. Vývoj hospodárskej situácie za posledných 12 mesiacov podľa verejnej mienky	6
I. 2. Predikcia vývoja hospodárskej situácie na Slovensku podľa verejnej mienky	7
II. Spotrebiteľské ceny	8
II. 1. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov	8
II. 2. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien v nadchádzajúcom období	9
III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti	10
IV. Finančná situácia v domácnostiach	11
IV. 1. Mienka o vývoji finančnej situácie domácností v uplynulých 12 mesiacoch	11
IV. 2. Ako obyvatelia odhadujú vývoj finančnej situácie svojich domácností v nadchádzajúcich 12 mesiacoch	12
IV. 3. Reflexia súčasnej finančnej situácie v domácnostiach	13
V. Sporenie občanov	14
V. 1. Sporenie na Slovensku v pohľade verejnosti	14
V. 2. Perspektívy sporenia v domácnostiach	15
VI. Spotrebiteľské úmysly domácností	16
VI. 1. Verejná mienka o výhodnosti veľkých nákupov na Slovensku	16
VI. 2. Perspektívnosť veľkých nákupov domácností v nadchádzajúcom období	17
VI. 3. Investície do stavebných úprav bytu resp. domu	18
VI. 4. Plány na kúpu alebo stavbu domu, chaty, chalupy	19
VI. 5. Úmysel kúpiť v blízkej budúcnosti auto	20
VII. Súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery	21
VII. 1. Vývoj v SR	21
VII. 2. Indexy spotrebiteľskej dôvery v členských štátoch EÚ	21
Zhrnutie	23
Tabuľka vývoja indikátorov Spotrebiteľského barometra	26

Úvod

Predmetom skúmania Ústavu pre výskum verejnej mienky pri Štatistickom úrade SR (ÚVVM pri ŠÚ SR) v apríli 2008 boli názory, očakávania a úmysly spotrebiteľov. Zisťovanie Spotrebiteľský barometer je súčasťou harmonizovaného programu ekonomických a spotrebiteľských prieskumov, ktoré sa uskutočňujú vo všetkých 27 členských štátoch Európskej únie. Prostredníctvom rovnakých otázok kladených v tom istom čase sa získavajú údaje o náladách výrobcov, obchodníkov a spotrebiteľov, ktoré vo svojom súhrne slúžia na predpoveď ďalšieho ekonomického vývoja. Zisťovania sú koordinované a podporované Generálnym riaditeľstvom pre ekonomické a finančné záležitosti Európskej komisie. V Spotrebiteľskom barometri oslovení občania hodnotia jednotlivé aspekty ekonomického života štátu a finančného hospodárenia domácnosti. Časť otázok sonduje, aké sú možnosti domácnosti sporiť, resp. investovať do predmetov dlhodobej spotreby, raz za štvrtrok i do osobného auta, stavebných úprav bývania a stavby, resp. kúpy domu, chalupy, chaty. Vďaka jednotnej metodike možno údaje porovnávať nielen časovo, ale aj medzinárodne. V aktuálnom prieskume pri hodnotení minulosti respondenti porovnávali súčasnosť s uplynulými 12 mesiacmi, t.j. s obdobím medzi 1. aprílom 2007 a 31. marcom 2008. Očakávania respondentov sa týkali nasledujúcich 12 mesiacov, t.j. intervalu medzi 1. aprílom 2008 a 31. marcom 2009.

Medzi ciele prieskumu patrilo získať poznatky o tom, ako občania:

- hodnotia celkovú ekonomickú situáciu v krajine
- odhadujú ďalší vývoj ekonomiky vo svojom štáte
- vnímajú vývoj cien tovarov a služieb
- predikujú vývoj nezamestnanosti
- reflektujú podmienky pre nákup predmetov dlhodobej spotreby
- vyjadrujú sa o možnostiach sporenia
- posudzujú finančné pomery vo svojej domácnosti
- zamýšľajú investovať.

V tejto informácii sú prezentované výsledky v dvojakej podobe: v podielovej a indexovej. Pre podielové zobrazenie sú vybrané výsledky za posledných dvanásť mesiacov s možnosťou komparácie so situáciou pred rokom. Indexová podoba poskytuje taktiež prehľad vývoja za posledných 12 mesiacov a porovnanie so stavom pred rokom. Výsledky sú prepočtom, ktorý sa zakladá na váženej komparácii kladných a záporných vyjadrení. Po sezónnom očistení sú porovnateľné s výsledkami publikovanými Európskou komisiou pre ostatné členské štáty EÚ. Hodnoty pre väčšinu indikátorov sa pri tejto analýze pohybujú v intervale od mínus sto (väčšinou za predpokladu, že všetky odpovede boli z hľadiska respondenta maximálne nepriaznivé a nikto nevyužil odpoveď „neviem posúdiť“) po hodnotu plus sto v opačnom prípade (hodnotenia všetkých respondentov sú maximálne priaznivé). Výnimkou sú indikátory týkajúce sa inflácie a nezamestnanosti, ktoré v súlade s medzinárodnou metodikou majú kladnú hodnotu aj napriek tomu, že hodnotenia sú z pohľadu respondentov nepriaznivé a zápornú, ak sú z pohľadu občanov priaznivé.

Metodika prieskumu

Aktuálny výskum bol realizovaný v dňoch od 1. do 8. apríla 2008 technikou štandardizovaného rozhovoru prostredníctvom dotazníka. Zber dát uskutočnili školení externí spolupracovníci - anketári. Podľa jednotnej medzinárodnej metodiky sa prieskum zameriaval na osoby 16 ročné a staršie. Vzhľadom na veľkosť základného súboru, ktorý tvorilo 4 416 076 obyvateľov SR vo veku 16 a viac rokov, t.j. 81,94 % z 5 389 180 všetkých obyvateľov SR k 31. 12. 2005, bola výberová vzorka naplánovaná na 1 200 rozhovorov.^{1/}

Výberový súbor bol utvorený voľným kvótovým výberom so znáhodnením v poslednom kroku. Kontrolovanými premennými boli: pohlavie, vek, národnosť, vzdelanie, veľkosť bydliska a kraj. Po zhodnotení úrovne terénnych prác, vecnej a logickej kontrole vyplnených dotazníkov, bolo na spracovanie odovzdaných 1143 dotazníkov, čo predstavuje 95,25 %-nú návratnosť z plánovaného počtu 1200 rozhovorov. Jeden respondent v tomto prieskume reprezentoval 3 864 obyvateľov SR zo sledovaného základného súboru populácie od 16 rokov vyššie.

Na zabezpečenie kvalitnej práce externých spolupracovníkov - anketárov má ÚVVM pri ŠÚ SR vypracovaný systém permanentnej kontroly so spätnou väzbou, preto si anketári kontrolu svojej práce plne uvedomujú.

Štatistická presnosť výsledkov výskumu bola hodnotená pomocou intervalov spoľahlivosti. Pre výpočet očakávanej výberovej chyby (reliability) sa využívajú vzťahy platné pre prostý náhodný výber. Charakteristika reliability vzťahovaná na celý súbor pri rozsahu $n=1143$ je +/- 2,90 %. V tabuľke na nasledujúcej strane je uvedené podrobnejšie testovanie reprezentatívnosti celého súboru s jeho výsledkami. Pri uvažovanej 5 %-nej úrovni významnosti sa potvrdila reprezentatívnosť výberového súboru podľa kvótových znakov pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkostná skupina obce a kraj.

1/Vekové zloženie obyvateľstva SR v roku 2005. Demografická a sociálna štatistika, ŠÚ SR 2006 a Sčítanie obyvateľov, domov a bytov Slovenskej republiky v roku 2001. ŠÚ SR Bratislava

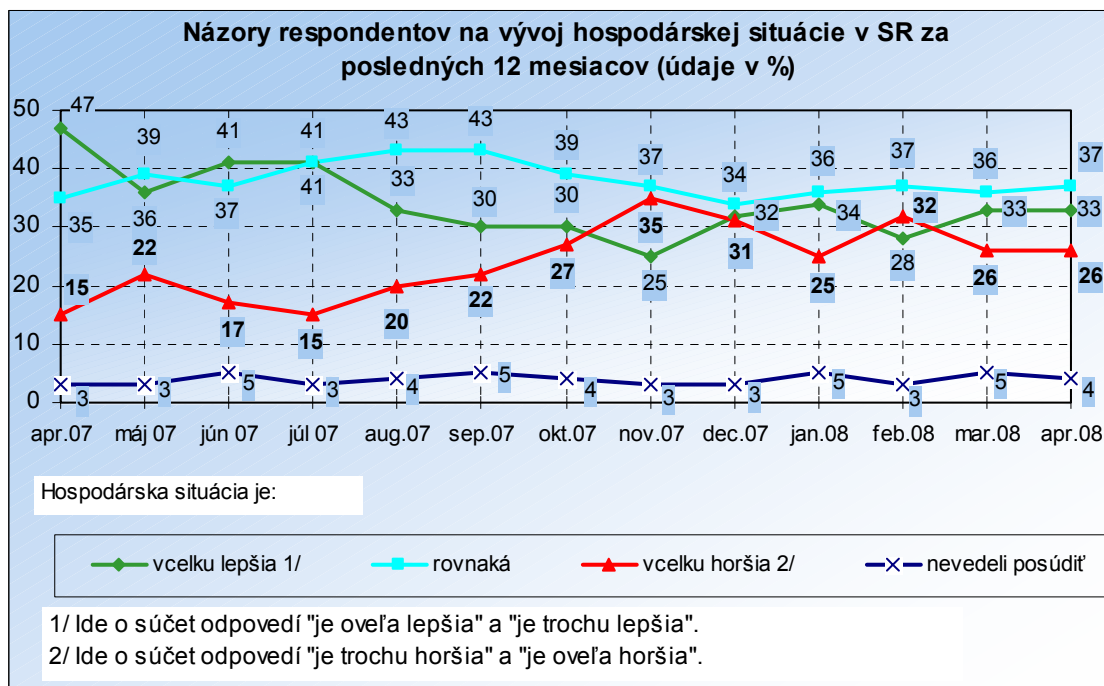
Reprezentatívnosť výberového súboru populácie SR vo veku 16 a viac rokov				
Znak	Základný súbor (v %)	Výberový súbor (v %)	Rozdiel	CHI2 Test HV 5 %
Pohlavie:				rozdiely nie sú štatisticky významné
Muž	47,95	47,86	-0,09	
Žena	52,05	52,14	+0,09	
Vek:				rozdiely nie sú štatisticky významné
16-17	3,64	3,67	+0,03	
18-24	13,95	14,17	+0,22	
25-29	10,68	10,67	-0,01	
30-39	17,91	17,59	-0,32	
40-49	17,73	17,85	+0,12	
50-59	16,38	16,36	-0,02	
60-64	5,38	5,69	+0,31	
65 a viac	14,33	14,00	-0,33	
Vzdelanie:				rozdiely nie sú štatisticky významné
základné	22,50	22,75	+0,25	
stredné bez maturity	27,70	27,30	-0,40	
stredné s maturitou	38,00	38,32	+0,32	
vysokoškolské	11,80	11,64	-0,16	
Národnosť:				rozdiely nie sú štatisticky významné
slovenská	86,23	85,83	-0,40	
maďarská	10,34	10,76	+0,42	
Iná	3,43	3,41	-0,02	
Veľkostná skupina obce:				rozdiely nie sú štatisticky významné
do 1999	30,08	30,27	+0,19	
2000 - 9999	20,90	19,42	-1,48	
10000 - 49999	24,18	24,67	+0,49	
50000 - 99999	12,08	12,60	+0,52	
100 000 a viac	12,76	13,04	+0,28	
Kraj:				rozdiely nie sú štatisticky významné
Bratislavský	11,69	12,07	+0,38	
Trnavský	10,45	11,02	+0,57	
Trenčiansky	11,35	10,50	-0,85	
Nitriansky	13,43	13,65	+0,22	
Žilinský	12,68	12,51	-0,17	
Banskobystrický	12,29	13,12	+0,83	
Prešovský	14,12	13,65	-0,47	
Košický	13,99	13,47	-0,52	

I. Hospodárska situácia na Slovensku

I. 1. Vývoj hospodárskej situácie za posledných 12 mesiacov podľa verejnej mienky

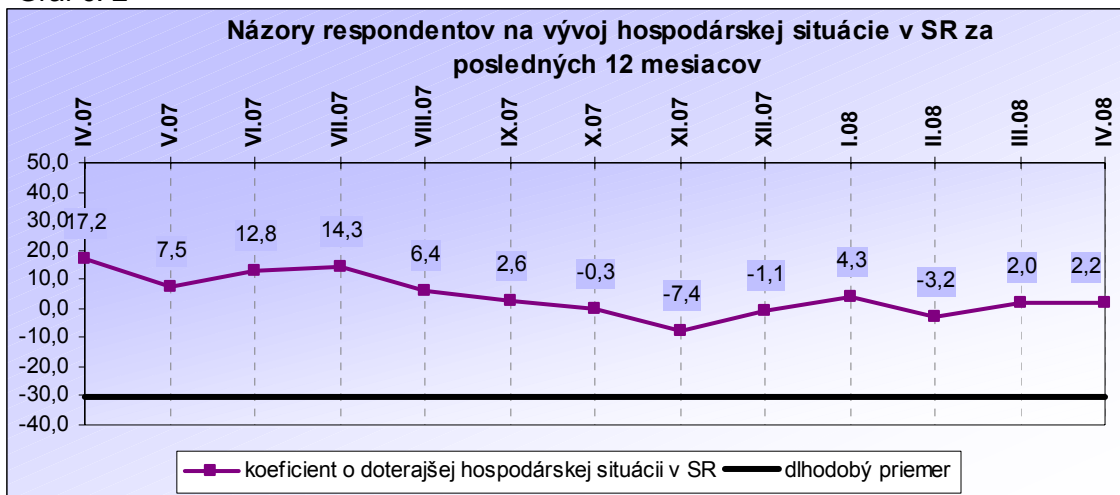
V porovnaní s marcom 2008 sa tri indikátory medzimesačne zlepšili a rovnako tri sa naopak zhoršili. Bez väčších zmien v indexovej podobe výsledku skončilo šesť ukazovateľov a medzi nimi je aj indikátor vypovedajúci o doterajšej hospodárskej situácii na Slovensku, kde ostal zachovaný podiel kritických (26 %) i priaznivých (33 %) hodnotení. Rovnaké pomery konštatovalo 37 % respondentov (o 1 percentuálny bod viac ako pred mesiacom).

Graf č. 1

Iný typ údajov možno získať prevážaním získaných odpovedí podľa metodiky Európskej komisie. V prípade doterajšieho vývoja hospodárskej situácie na Slovensku je výsledkom koeficient +2,2. Aj keď ide o hodnotu, ktorá je o 15 bodov nepriaznivejšia ako pred rokom, stále je to nadpriemerný výsledok. Oproti predchádzajúcemu mesiacu boli hodnotenia respondentov o 0,2 bodu priaznivejšie a index sa naďalej udržiava v zóne údajov s kladným znamienkom.

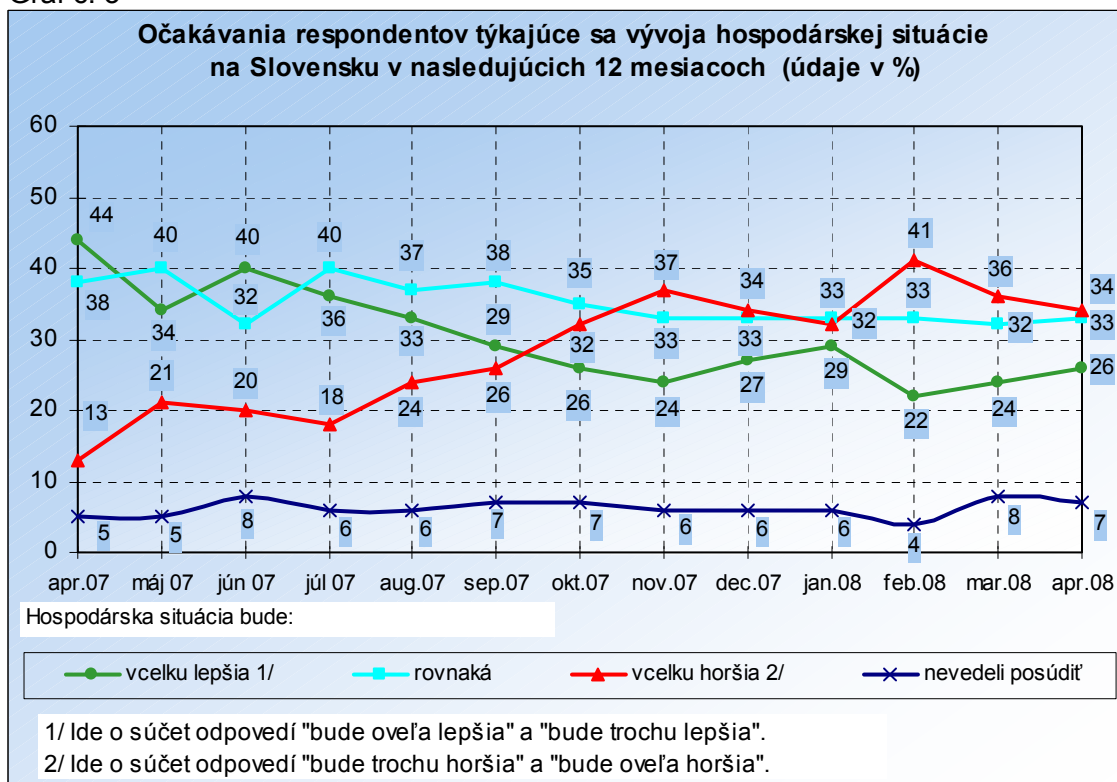
Graf č. 2

I. 2. Predikcia vývoja hospodárskej situácie na Slovensku podľa verejnej mienky

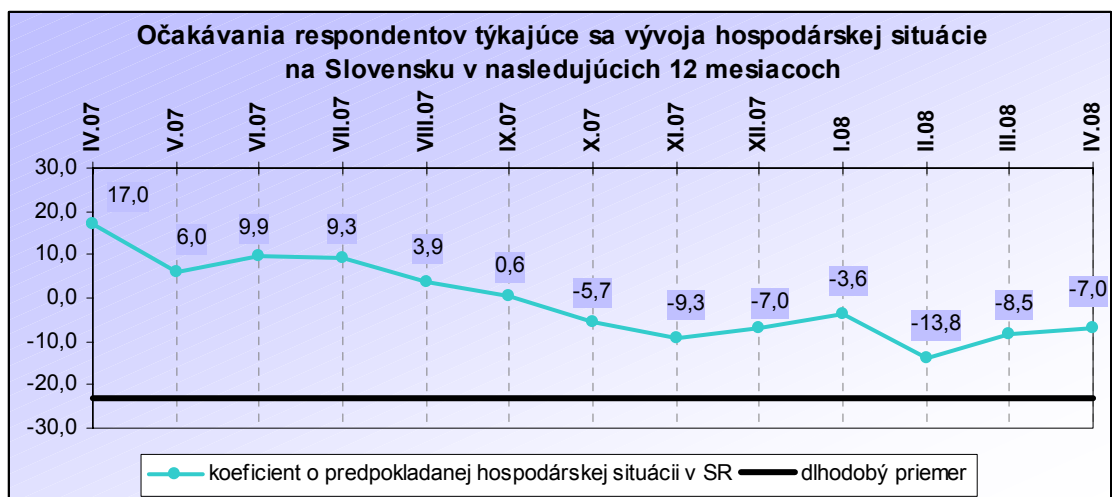
V aprílových vyjadreniach o budúcnosti slovenskej ekonomiky boli respondenti optimistickejší ako v marci 2008. Celkové zhoršenie hospodárskej situácie na Slovensku očakáva o 2 percentuálne body menej respondentov (34 %) ako pred mesiacom. Negatívne hodnotenia si aj napriek poklesu už tretí mesiac zachovali pozíciu najpočetnejšej odpovede. Podiel optimistov sa naopak o 2 percentuálne body zvýšil (na 26 %). Stredný stupeň škály (hospodárska situácia sa nezmení) zostal podobne zastúpený ako v marci 2008 (nárast o 1 percentuálny bod na aktuálnych 33 %).

Graf č. 3

Preváženým porovnaním kladných a záporných odpovedí pre očakávania ekonomického vývoja Slovenska je hodnota -7. Miera optimizmu z apríla 2007, kedy bol údaj o 24,1 bodu priaznivejší, sa nezachovala, ale výsledok je aj v tomto prípade ešte stále priaznivejší ako dlhodobý priemer. Medzimesačné porovnanie vyznieva kladne, situácia je oproti marcu 2008 optimistickejšia o 1,5 bodu.

Graf č. 4

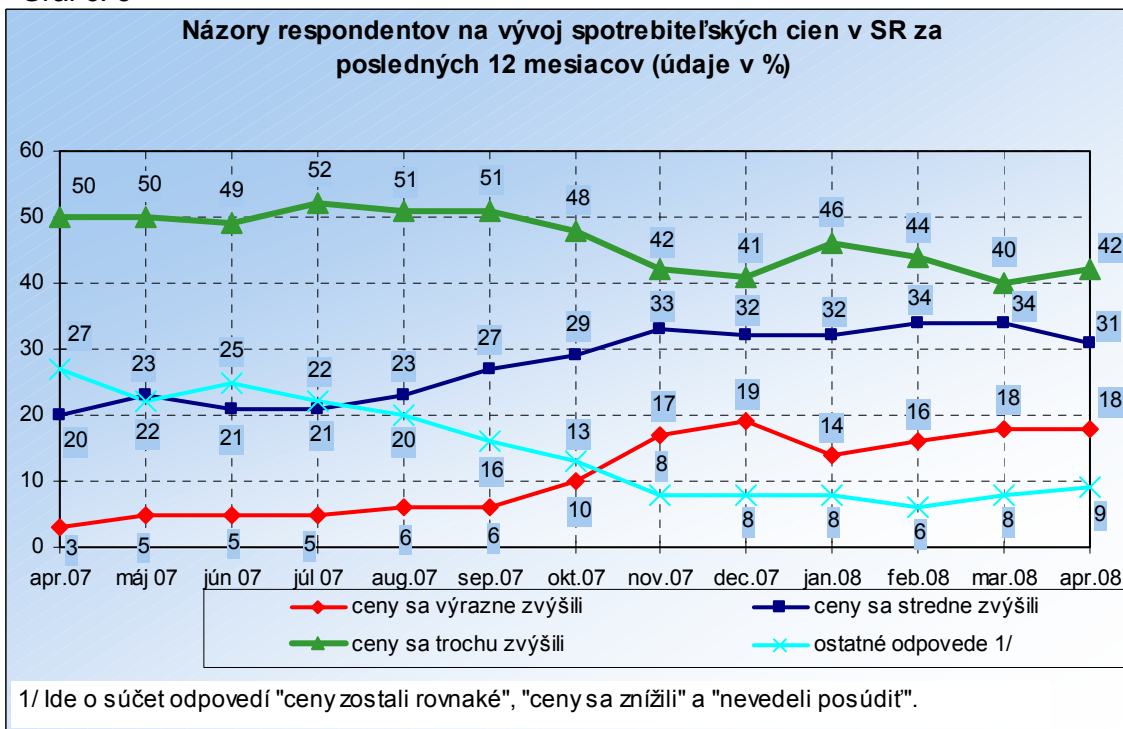

II. Spotrebiteľské ceny

II. 1. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov

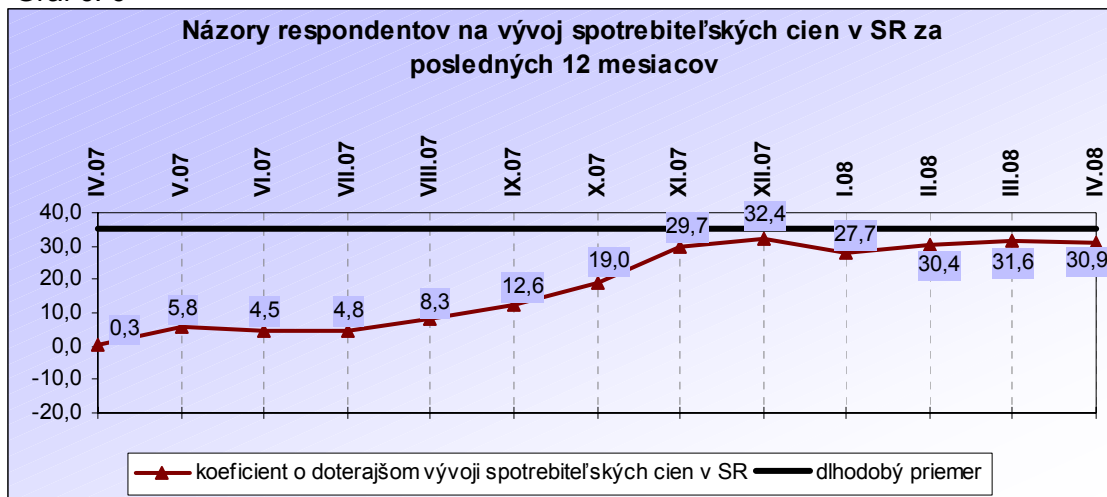
Pri posudzovaní doterajšieho vývoja inflácie sa okruh priaznivcov odpovede o raste cenovej hladiny v nízkej miere (ceny sa trochu zvýšili) rozšíril (o 2 percentuálne body na 42 %), čím sa posilnila dominancia tejto odpovede ako najčastejšieho variantu. Miernejší variant ceny sa stredne zvýšili stratil podporu 3 percentuálnych bodov (na 31 %). Svoju početnosť z minulého mesiaca si zachovalo najradikálnejšie tvrdenie (ceny sa výrazne zvýšili 18 %) a tiež variant o cenovej stabilite (ceny zostali rovnaké 6 %).

Graf č. 5

Subjektívne hodnotenia doterajšieho cenového vývoja v apríli 2008 dosiahli hodnotu +30,9, ktorá oproti minulému mesiacu signalizovala nepatrné zlepšenie (o 0,7 bodu). Aj napriek tomu, že medziročný rozdiel nadobudol mimoriadny rozmer (v apríli 2008 sú odpovede respondentov pesimistickejšie o 30,6 bodu), je výsledok stále priaznivejší ako dlhodobý priemer.

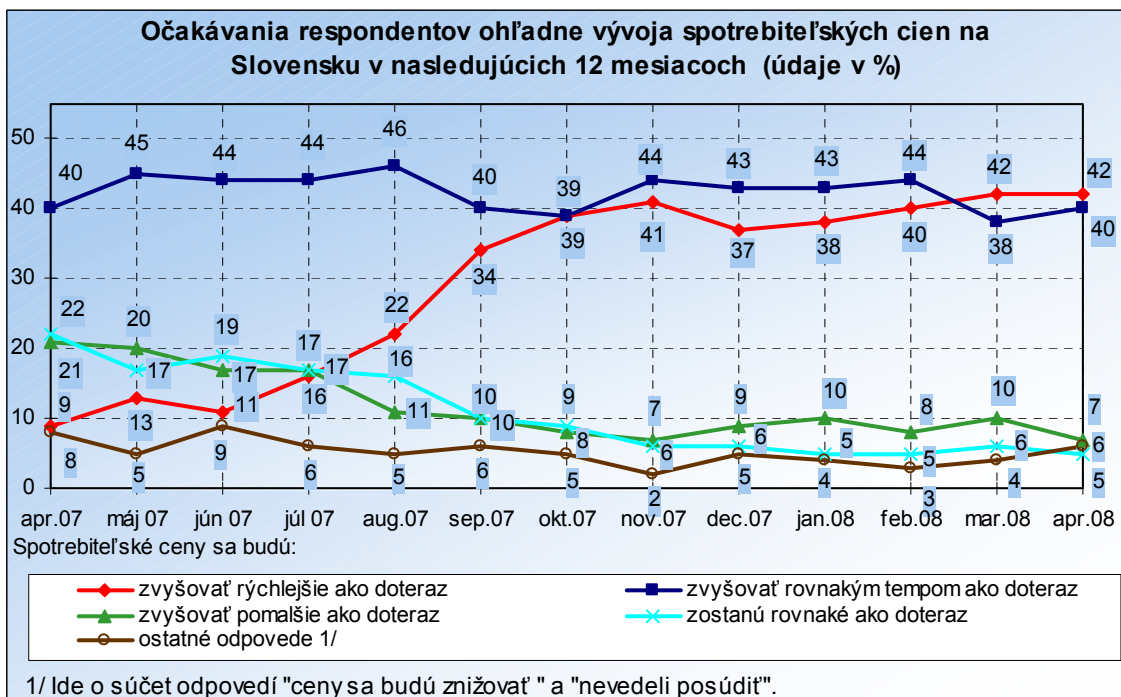
Graf č. 6

II. 2. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien v nadchádzajúcom období

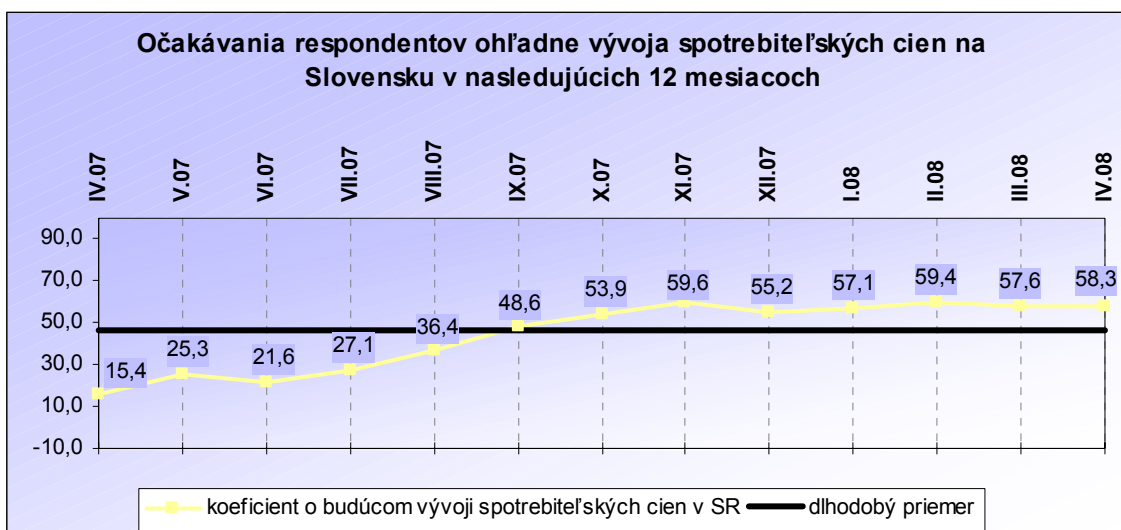
Bez väčších zmien v indexovej podobe výsledku skončil indikátor o očakávanej inflácii. Najradikálnejší variant (ceny sa budú zvyšovať rýchlejšie ako doteraz) ostal na rovnakej úrovni ako v marci 2008 (na 42 %, čo bola už druhý mesiac najpočetnejšia odpoveď). Dve pätiny odpovedajúcich (40 %) sa zhodli na tvrdení, že ceny sa budú zvyšovať rovnakým tempom ako doteraz (o 2 percentuálne body viac ako v marci 2008). O 3 percentuálne body klesla frekvencia odpovede o pomalšom zvyšovaní cien (na 7 %) a o jeden percentuálny bod sa znížil podiel tých, ktorí predpokladajú stabilizáciu cenovej hladiny (na 5 %).

Graf č. 7

Prepočítaným výsledkom viažucim sa k odhadu budúceho vývoja spotrebiteľských cien je hodnota +58,3, ktorá naznačuje zvýšenie pesimistických očakávaní voči predchádzajúcemu mesiacu o 0,7 bodu. Aj v tomto prípade, podobne ako pri doterajšej inflácii, medziročný rozdiel bol veľmi výrazný (zhoršenie o 42,9 bodu) a aktuálna hodnota indexu je pesimistickejšia ako dlhodobý priemer.

Graf č. 8

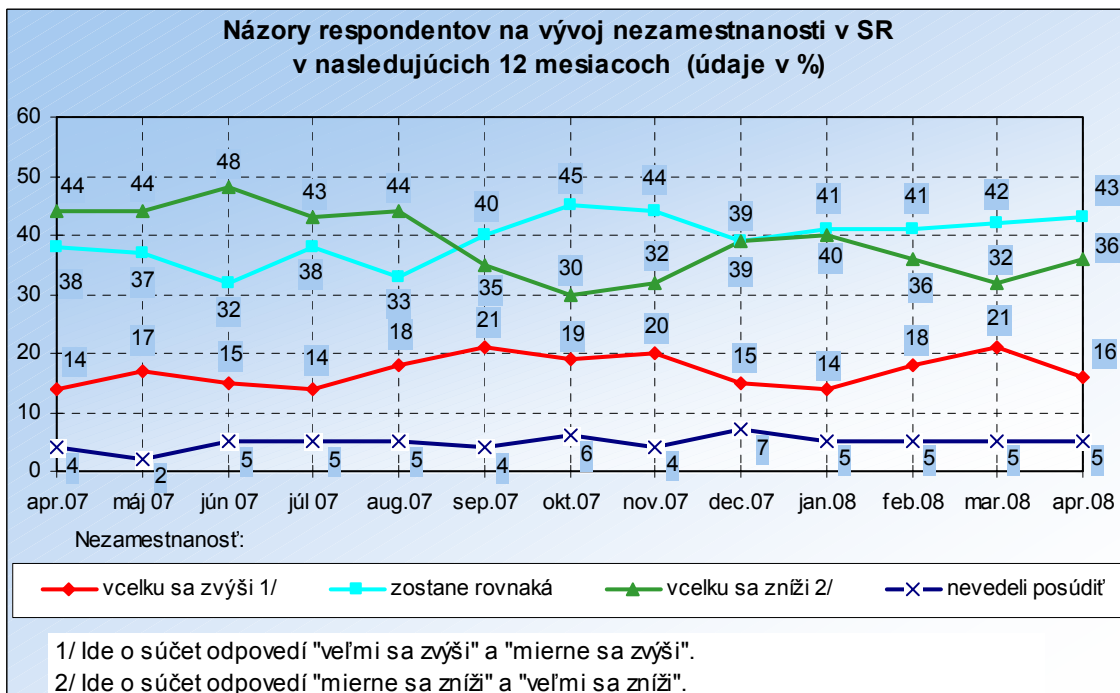

III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti

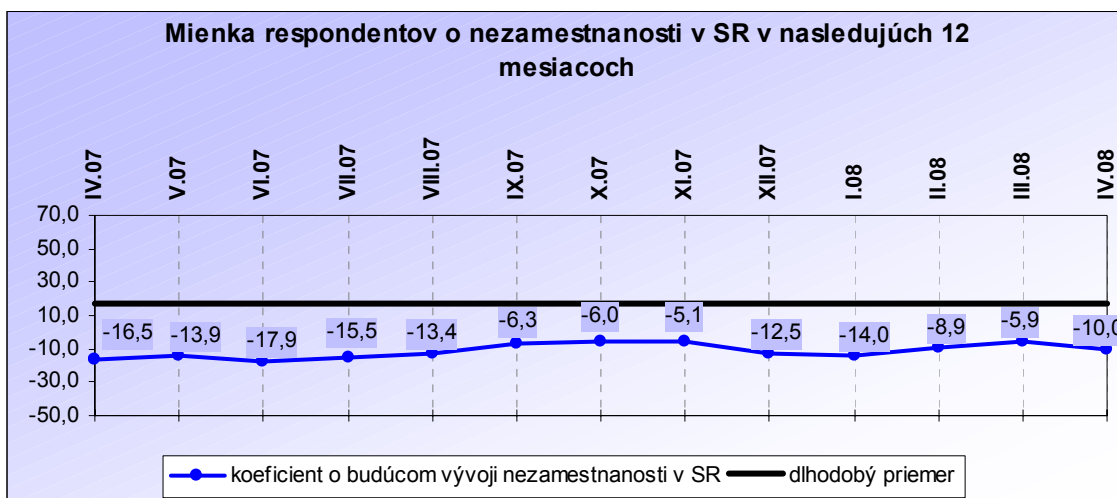
V porovnaní s marcom 2008 najnovšie výsledky prieskumu signalizujú pokles napätia pri očakávanej nezamestnanosti. Pri poslednom zisťovaní sa v súvislosti s nezamestnanosťou pesimisticky vyjadrilo 16 % opýtaných (o 5 percentuálnych bodov menej ako pred mesiacom), ktorí rátajú so zvýšením miery nezamestnanosti. Opačný smer vývoja nezamestnanosti (zníženie miery) predpokladá o 4 percentuálne body viac oslovených ako pred mesiacom (36 %). Najväčší podiel respondentov (43 %) je však presvedčený, že úroveň nezamestnanosti sa nezmení.

Graf č. 9

Tohtoročné aprílové predpovede respondentov v oblasti vývoja nezamestnanosti v nasledujúcich 12 mesiacoch sa po prevážení zobrazujú do hodnoty -10. Po medzimesačnom zvýšení dôvery o 4,1 bodu je indikátor naďalej v zóne optimistických hodnotení a tento mesiac je to najväčšie medzimesačné zlepšenie. Rozdiel oproti rovnakému obdobiu minulého roka predstavuje 6,5 bodu. Výsledky sú teraz pesimistickejšie, ako boli pred rokom.

Graf č. 10

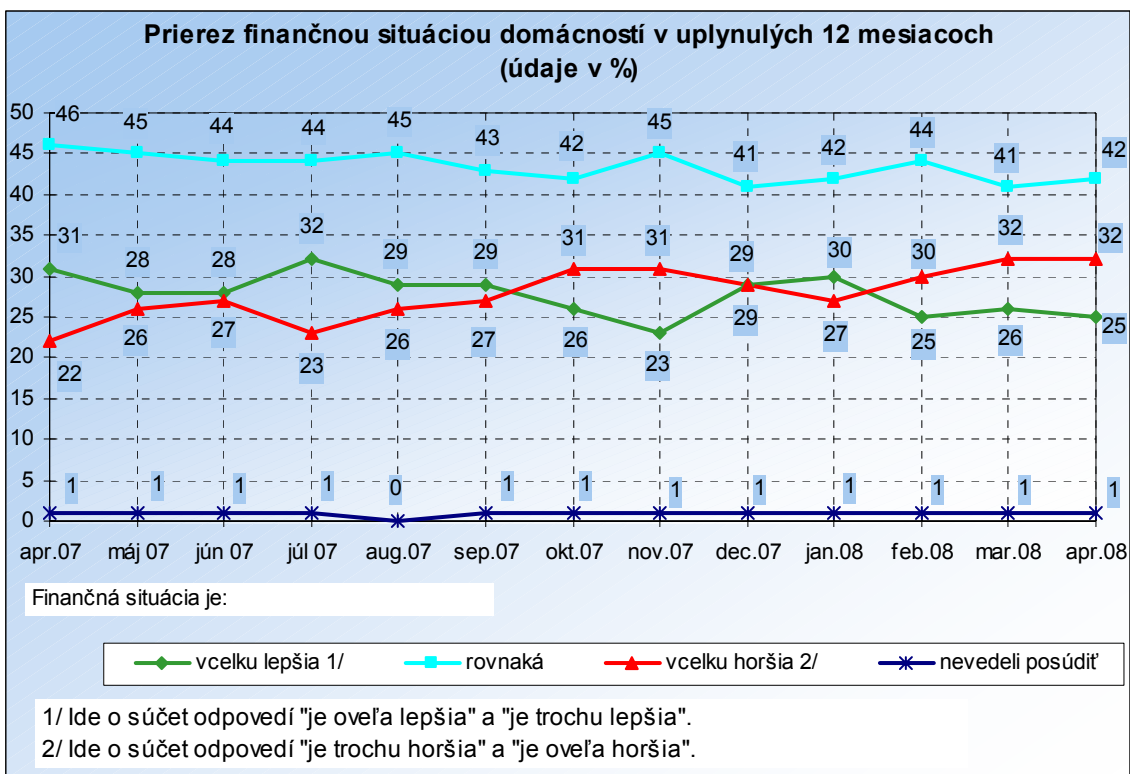

IV. Finančná situácia v domácnostiach

IV. 1. Mienka o vývoji finančnej situácie domácností v uplynulých 12 mesiacoch

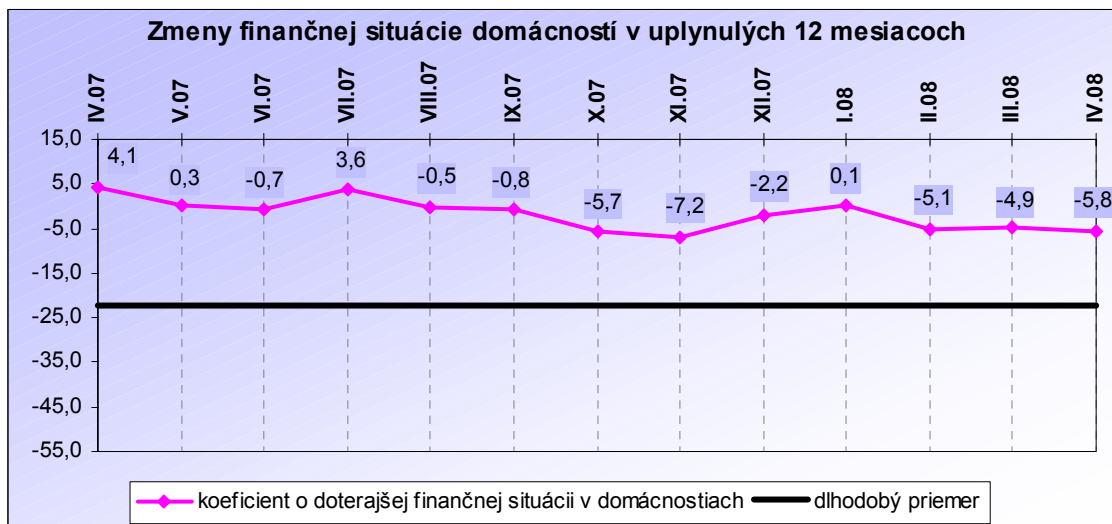
Bez väčších zmien v indexovej podobe výsledku skončilo hodnotenie doterajšieho vývoja finančnej situácie v domácnosti. V porovnaní s minulým mesiacom sa nepatrne (o 1 percentuálny bod) znížila frekvencia zhovievavých vyjadrení (na 25 %). Podiel negatívnych odpovedí sa zachoval (32 %, čo je od novembra 2006 najvyššia hodnota). Stav bez zmien (finančná situácia je rovnaká) deklarovalo 42 % respondentov (o 1 percentuálny bod viac ako pred mesiacom).

Graf č. 11

Aktuálna prepočítaná hodnota indikátora o doterajšom vývoji finančnej situácie v domácnosti je -5,8. Išlo o výsledok o 0,9 bodu nepriaznivejší než pred mesiacom, ale stále prevyšujúci dlhodobý priemer. Vo svojich hodnoteniach sú teraz respondenti nespokojnejší než pred rokom (o 9,9 bodu).

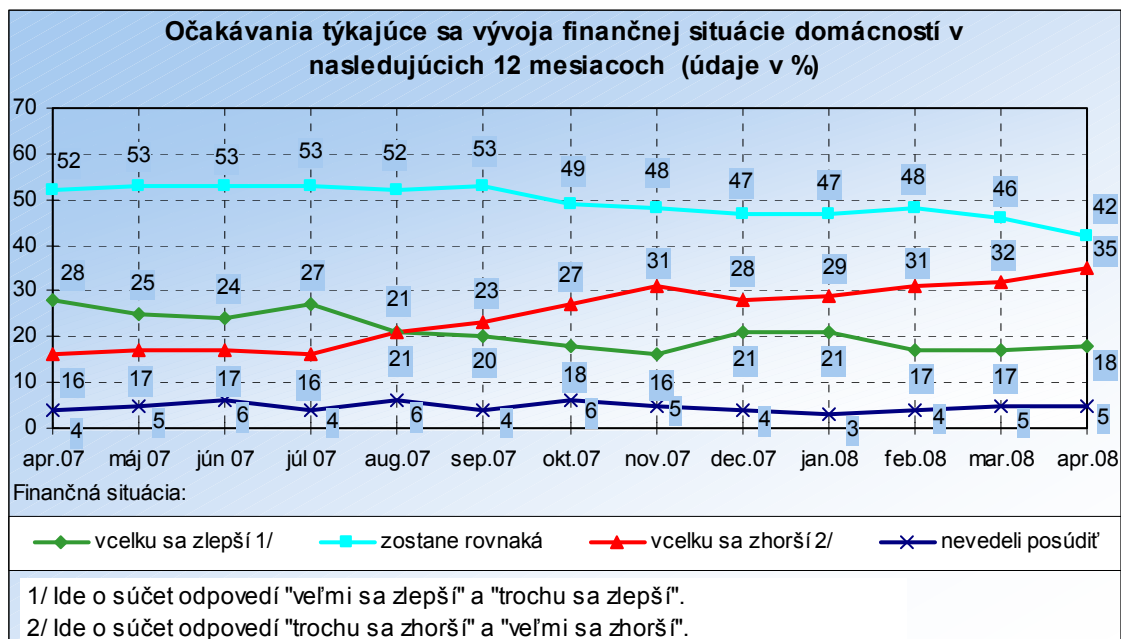
Graf č. 12

IV. 2. Ako obyvatelia odhadujú vývoj finančnej situácie svojich domácností v nadchádzajúcich 12 mesiacoch

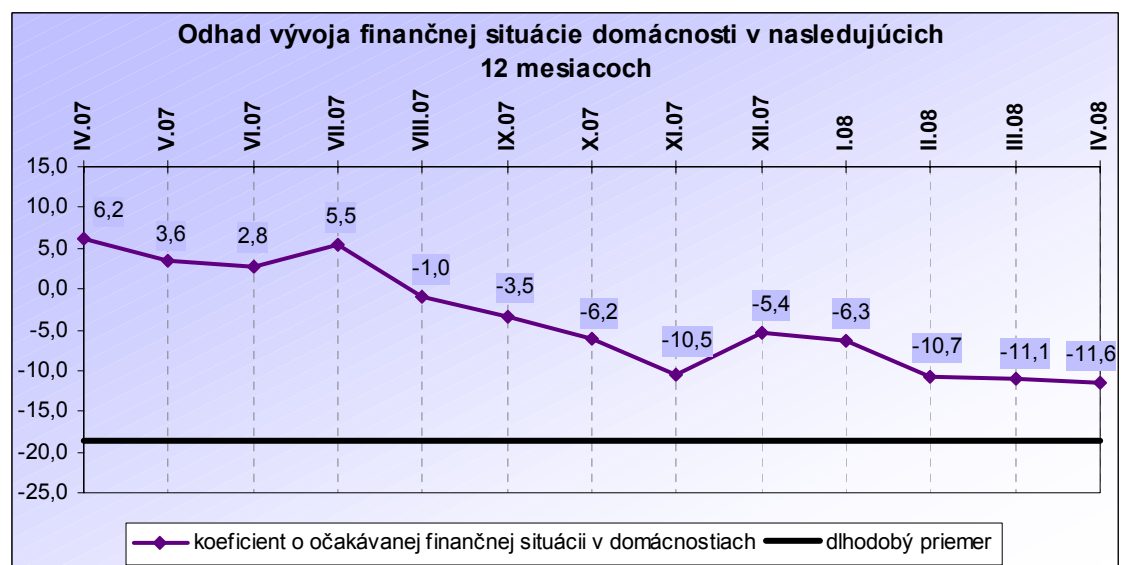
Podobne ako pri doterajšej finančnej situácii, ani pri odhadovanom vývoji domáceho hospodárenia sa od minulého mesiaca výsledok v indexovej podobe veľmi nezmenil. Frekvencia záporného variantu (situácia sa zhorší) sa zvýšila o 3 percentuálne body na aktuálnych 35 %. Optimistická nálada bola charakteristická pre 18 % odpovedajúcich (o 1 percentuálny bod viac ako pred mesiacom). Neutrálne vyjadrenie (finančná situácia zostane rovnaká) si zvolilo o 4 percentuálne body menej respondentov (42 %).

Graf č. 13

Aktuálna prepočítaná hodnota pre očakávania finančnej situácie v domácnosti je -11,6. Približne na tej istej úrovni sa pohybovalo prepočítané vyjadrenie názorov aj pred mesiacom (v apríli 2008 zhoršenie o 0,5 bodu). Zmena oproti situácii pred rokom je výrazná, voči aprílu 2007 rozdiel predstavuje 17,8 bodu, čo možno klasifikovať ako významné zhoršenie hodnotenia domáceho hospodárenia.

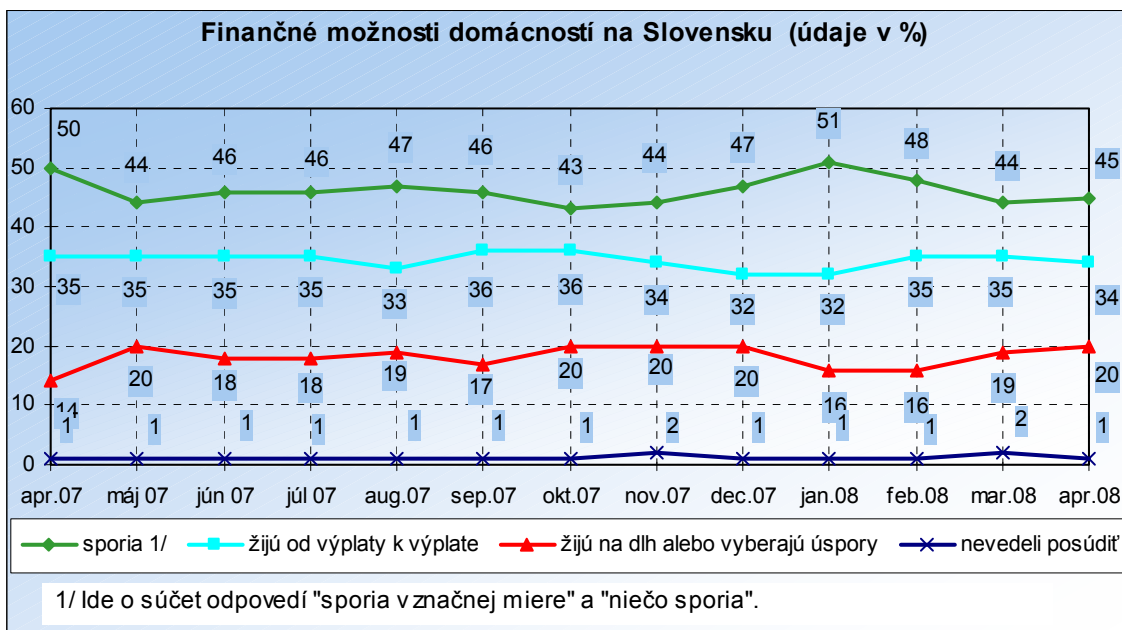
Graf č. 14

IV. 3 Reflexia súčasnej finančnej situácie v domácnostiach

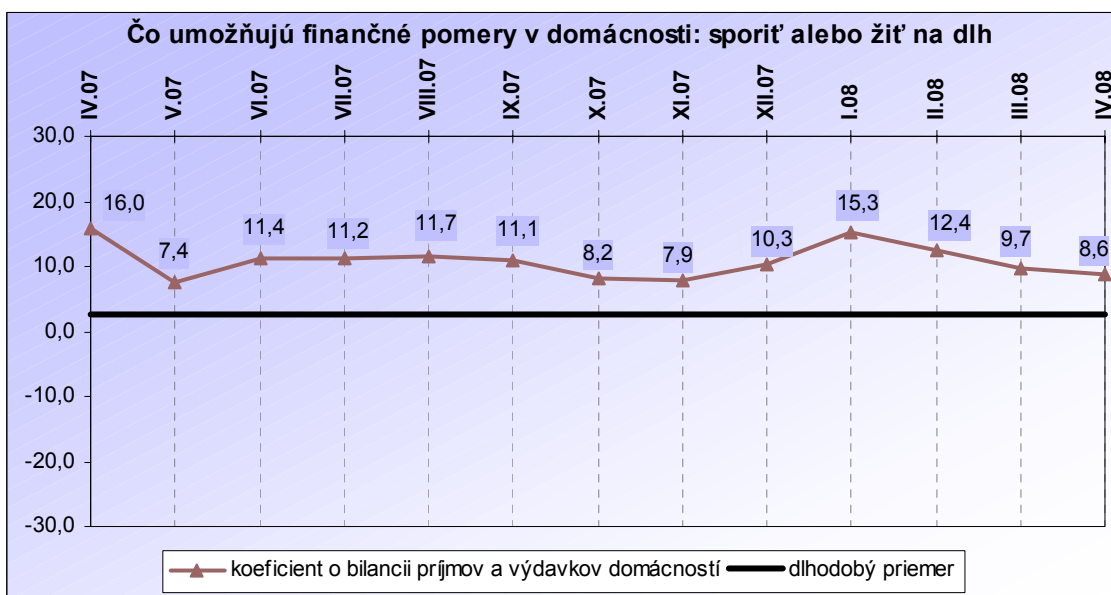
Indikátor o bilancii príjmov a výdavkov domácností oproti minulému mesiacu nezaznamenal výraznejšie zmeny. Najviac opýtaných (45 %, o 1 percentuálny bod viac ako pred mesiacom) dokáže časť svojich príjmov usporiť. Rozšírila sa však i skupina domácností s debetným hospodárením (o 1 percentuálny bod na 20 %). Vyrovnané hospodáril 34 % spoločne hospodáriacich jednotiek, čo predstavovalo o 1 percentuálny bod menej domácností ako v marci 2008.

Graf č. 15

Preváženou podobou aprílových výsledkov o finančnom hospodárení v domácnosti je hodnota +8,6. Aktuálny údaj sa od výsledku, ktorý bol získaný pred mesiacom, odlišuje o 1,1 bodu, čo je stav nepriaznivejší ako v marci 2008, ale stále prevyšujúci dlhodobý priemer. Medziročné porovnanie malo záporné znamienko a veľkosť 7,4 bodu.

Graf č. 16

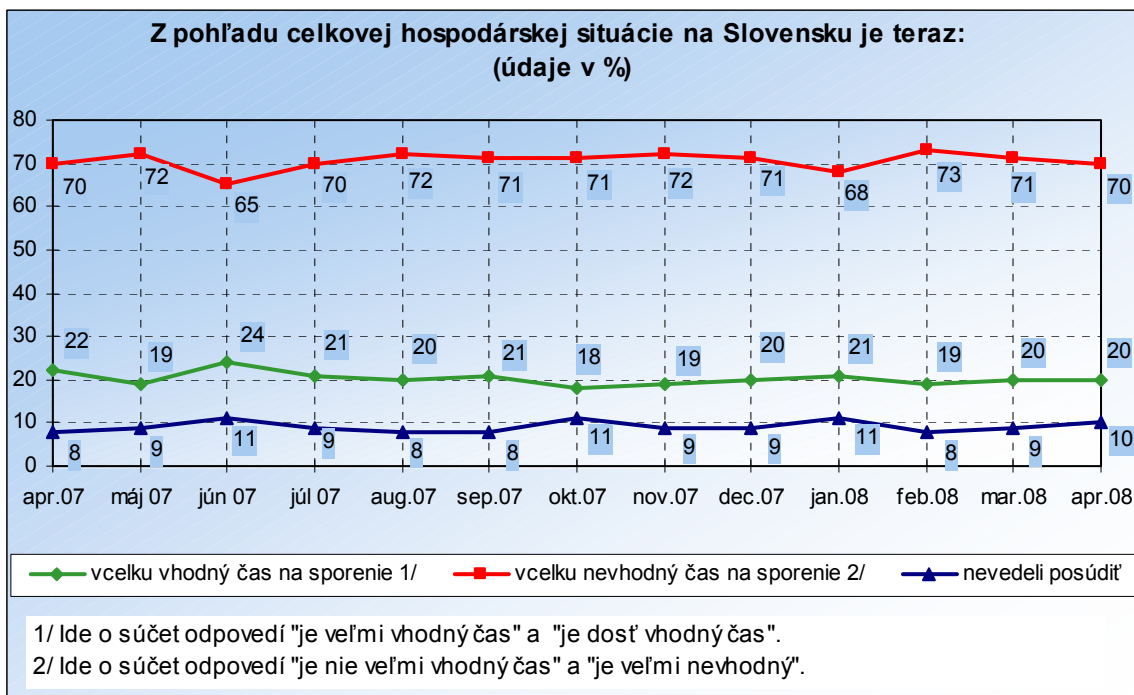

V. Sporenie občanov

V. 1. Sporenie na Slovensku v pohľade verejnosti

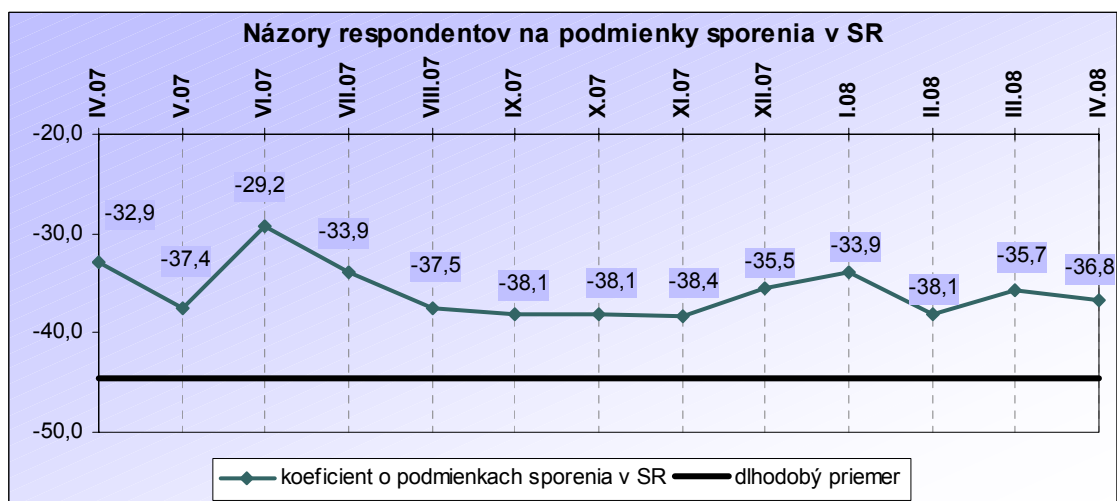
V rámci Spotrebiteľského barometra sa monitoruje i atmosféra sporenia v krajine. V najnovšom výskume pri jej hodnotení sa frekvencia negatívnych výrokov opäť znížila (v apríli 2008 o 1 percentuálny bod na 70 %) a podiel kladných odpovedí sa nezmenil (20 %). Posuny v rámci vnútornej štruktúry odpovedí však spôsobili, že koeficient vykazuje medzimesačné zhoršenie.

Graf č. 17

Pri posudzovaní podmienok pre sporenie je koeficientovou podobou aktuálneho výsledku číslo -36,8, ktoré aj po medzimesačnom náraste nedôvery o 1,1 bodu stále ešte prevyšuje dlhodobý priemer. Aktuálny výsledok vyznieva nepriaznivejšie (o 3,9 bodu) ako pred rokom.

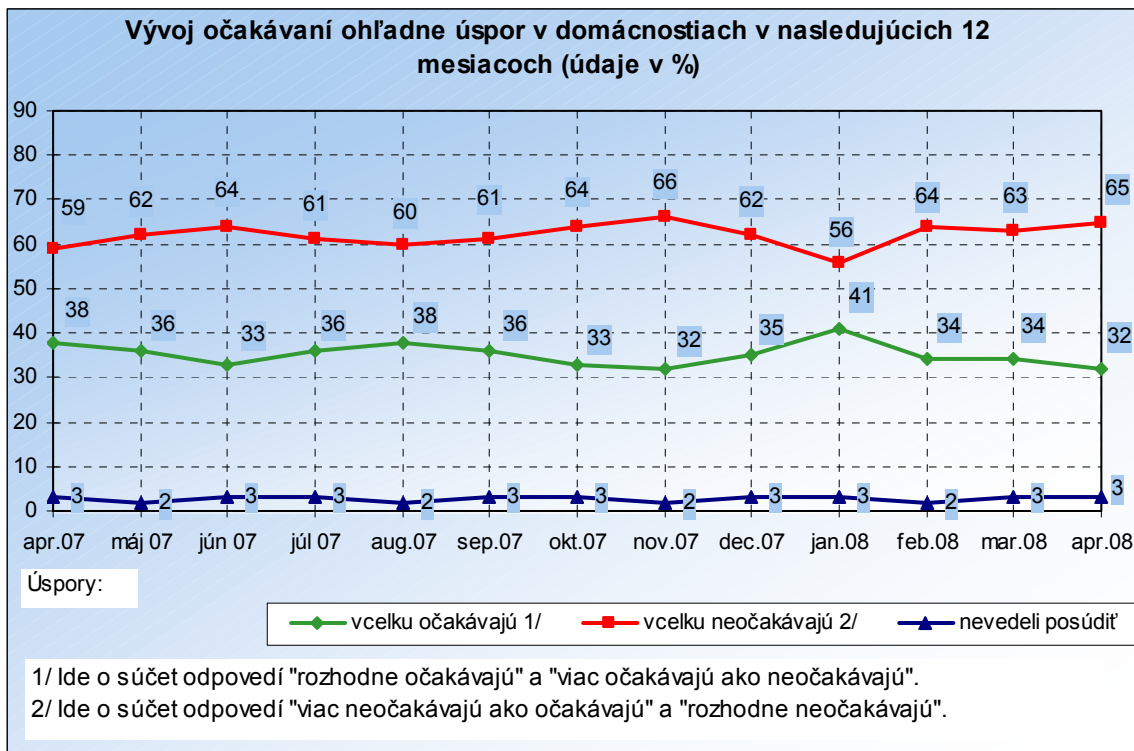
Graf č. 18

V. 2. Perspektívy sporenia v domácnostiach

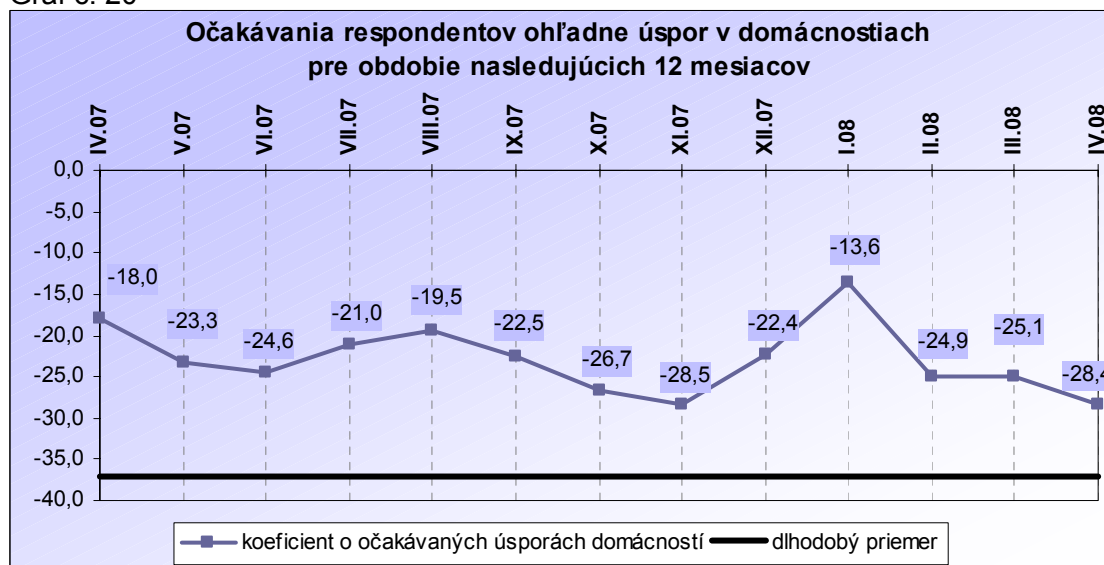
Posledná zložka indikátora spotrebiteľskej dôvery má za sebou nepriaznivý posun oproti predchádzajúcemu obdobiu. O 2 percentuálne body zosilnela skupina, ktorá nepredpokladá, že v nasledujúcom roku sa jej podarí usporiť finančné prostriedky. Takýto názor zdieľalo v apríli tohto roka 65 % opýtaných. Optimisticky bola naladená menej než tretina odpovedajúcich (32 %), čo je oproti minulému mesiacu pokles o 2 percentuálne body.

Graf č. 19

Prepočítanou hodnotou pre perspektívy sporenia v domácnostiach je -28,4. Nový výsledok je o 3,3 bodu pesimistickejší ako pred mesiacom. Aktuálna hodnota je aj napriek zhoršeniu stále nadpriemerná. Medziročná komparácia dopadla takisto negatívne, nedôvery je viac. Za rok došlo k nepriaznivému poklesu o 10,4 bodu.

Graf č. 20

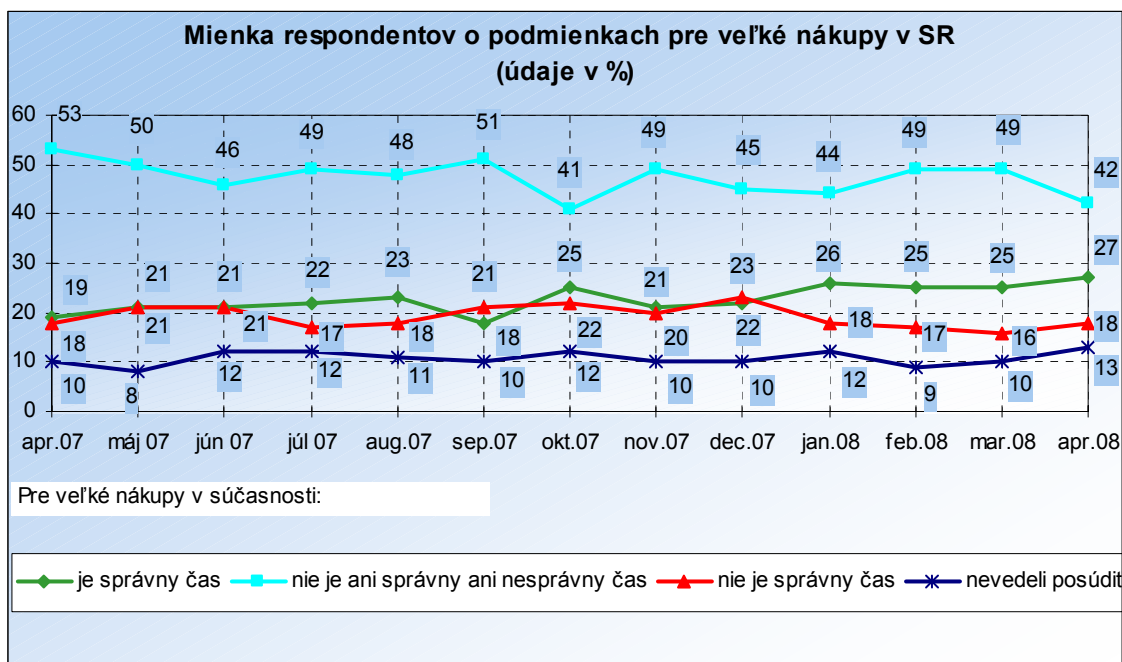

VI. Spotrebiteľské úmysly domácností

VI. 1. Verejná mienka o výhodnosti veľkých nákupov na Slovensku

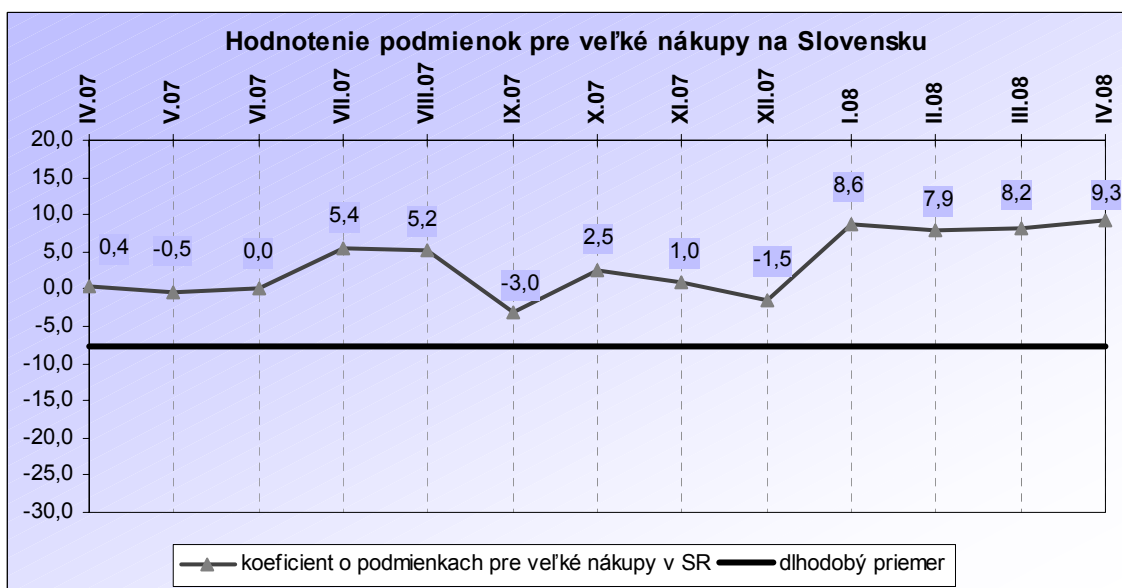
Hodnotenie podmienok väčšieho investovania sa oproti marcu 2008 vyvíjalo pozitívnym smerom. Domináciu si pri posudzovaní podmienok pre veľké nákupy udržala aj v apríli 2008 neutrálna odpoveď (nie je ani správny ani nesprávny čas na nákup predmetov dlhodobej spotreby), ktorú uviedlo 42 % respondentov, čo je v porovnaní s marcom 2008 pokles o 7 percentuálnych bodov. O 2 percentuálne body sa zvýšila frekvencia negatívnych (na 18 %) aj pozitívnych (na 27 %) posudkov.

Graf č. 21

Porovnaním kladných a záporných tvrdení o podmienkach na veľké nákupy sa dostaneme k prepočítanému údaju +9,3. Medzimesačne sa dôvera zvýšila o 1,1 bodu, oproti rovnakému obdobiu minulého roka o 8,9 bodu.

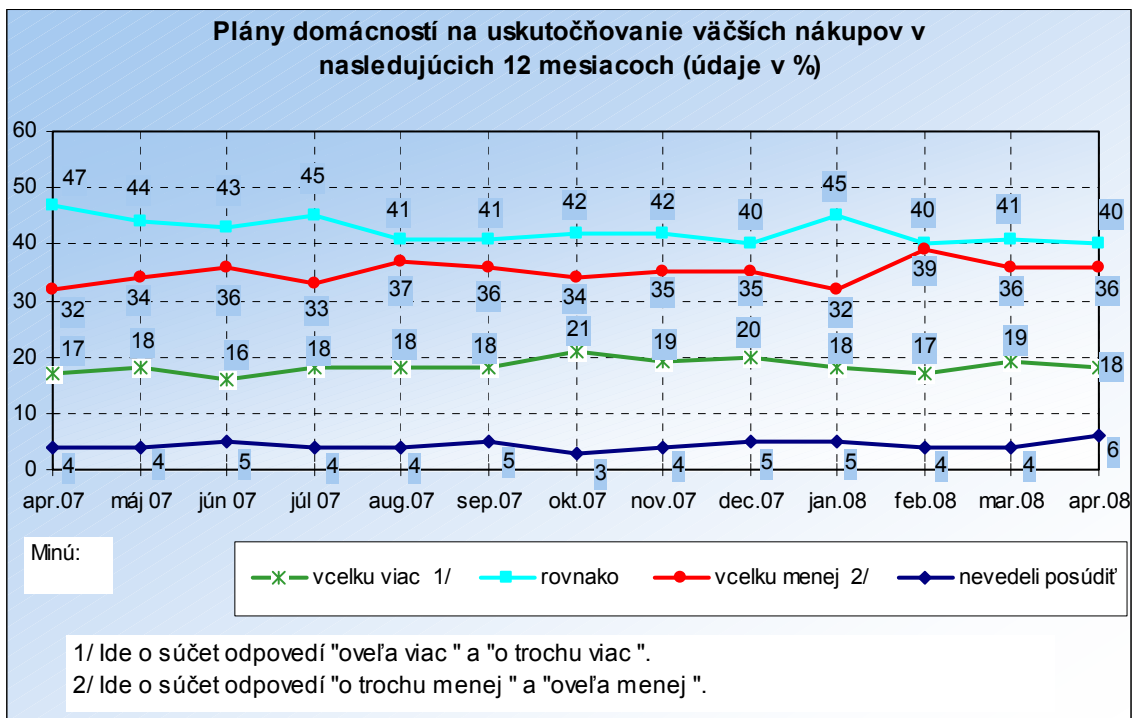
Graf č. 22

VI. 2. Perspektívnosť veľkých nákupov domácností v nadchádzajúcom období

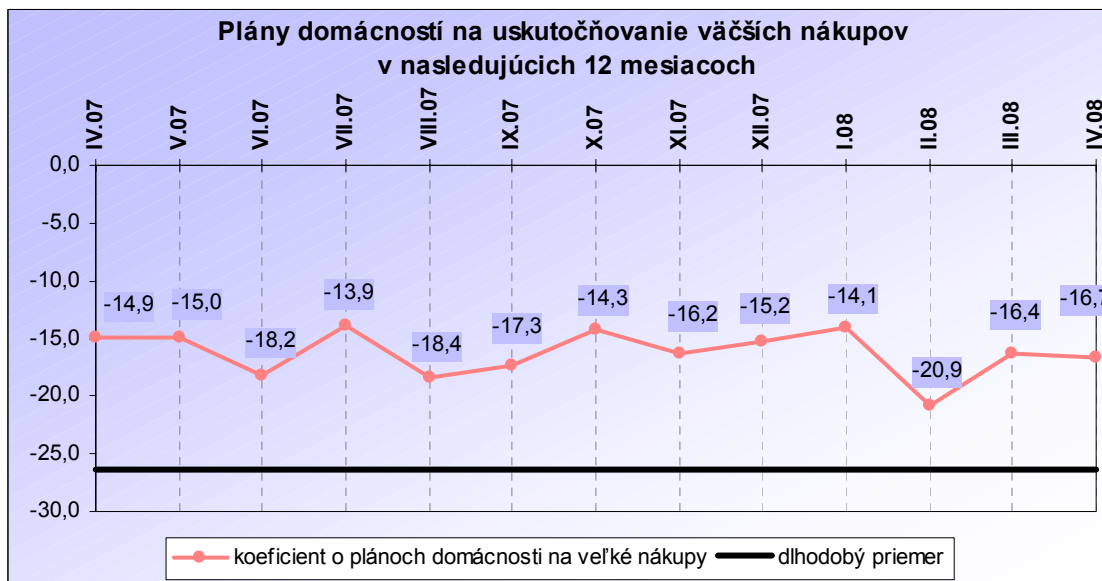
Aprílové zisťovanie perspektív veľkých nákupov v domácnosti neprekvapilo v porovnaní s marcom 2008 veľmi odlišnými výsledkami. Reštrikčné opatrenia plánuje rovnaký počet opýtaných (36 %) ako pred mesiacom. Zvýšiť svoje výdavky na veľké nákupy zamýšľa o 1 percentuálny bod menej domácností (18 %) než v marci 2008. Rovnako plánuje míňať 40 % rodín, čo je oproti predchádzajúcemu obdobiu o 1 percentuálny bod menej.

Graf č. 23

V apríli 2008 sa vyjadrenia respondentov o výdavkoch na veľké nákupy v domácnosti zobrazili v preváženom čísle -16,7. Nový údaj nie je významne vzdialený od výsledku, ktorý bol zistený pred mesiacom (rozdiel predstavuje 0,3 bodu). Aprílový výsledok, vyjadruje nižší nákupný potenciál ako pred mesiacom, tak i pred rokom (o 1,8 bodu).

Graf č. 24

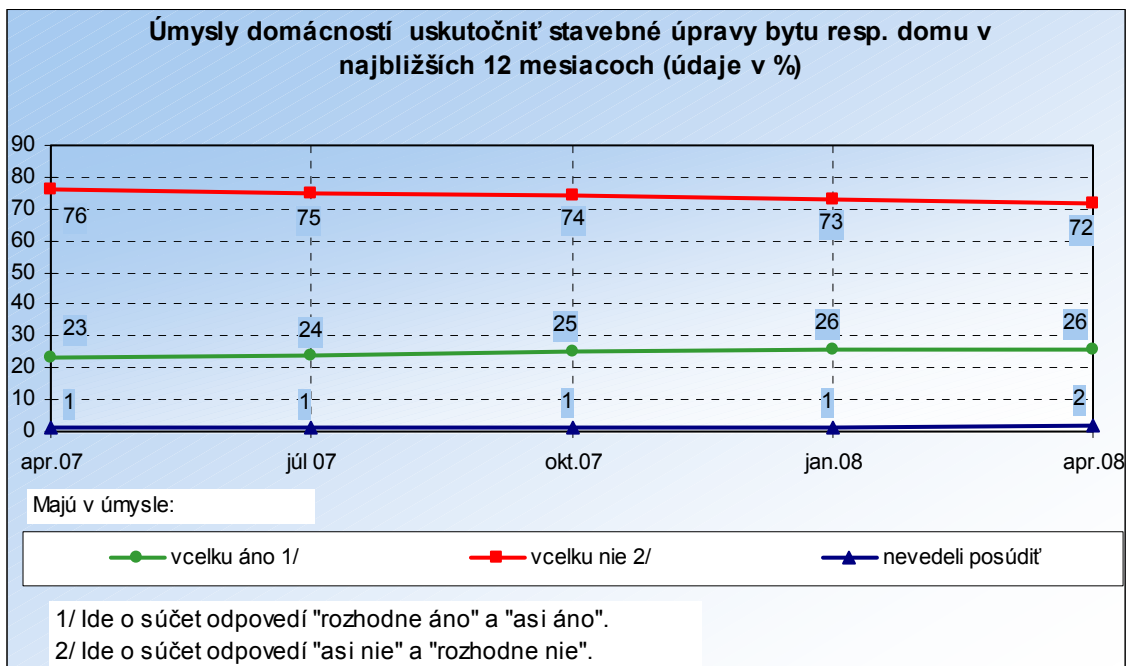

VI. 3. Investície do stavebných úprav bytu, resp. domu

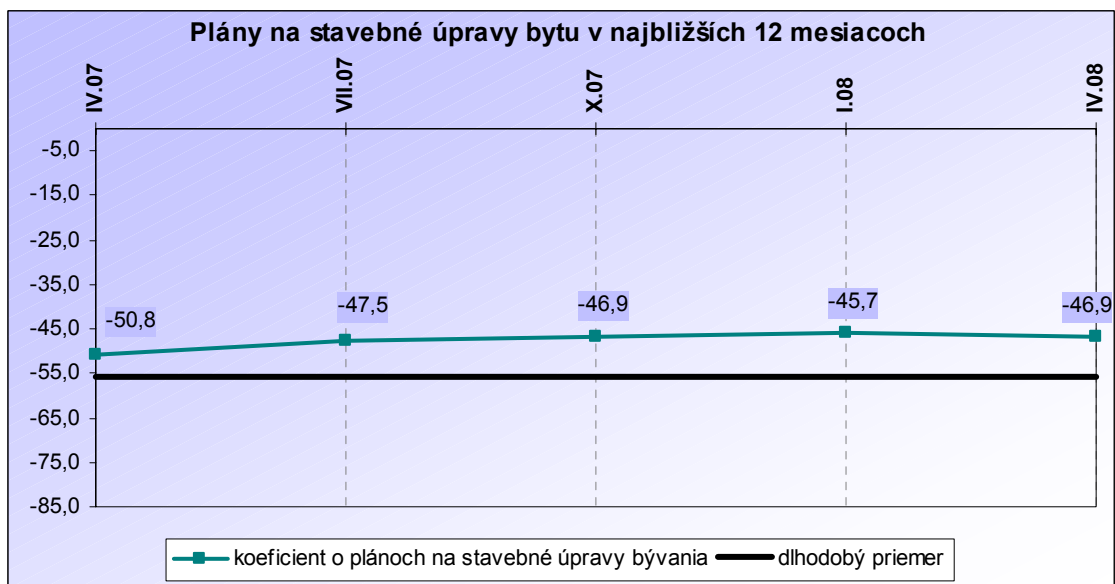
V aktuálnom prieskume záujem investovať do vylepšenia bývania prejavil rovnaký podiel opýtaných ako v januári tohto roka (26 %), žiaden doterajší údaj neprevýšil tento výsledok. Z potenciálnych zákazníkov pri plánoch na prestavbu bývania v nasledujúcich 12 mesiacoch 7 % uviedlo vyjadrenie rozhodne áno a 19 % asi áno. Záporná odpoveď (nemajú v pláne stavebné úpravy bývania) mala 72 %-né zastúpenie.

Graf č. 25

Pri záujme investovať do stavebných úprav bytu sme porovnaním kladných a záporných odpovedí získali výsledok -46,9, ktorý oproti situácii pred štvrtrokom predstavuje zhoršenie o 1,3 bodu. V porovnaní s aprílom 2007 boli zistené výsledky naznačujúce vyšší investičný potenciál v tejto oblasti (rozdiel predstavuje 3,9 bodu). Spolu s hodnotením podmienok pre veľké nákupy išlo o indikátory, pri ktorých v apríli 2008 medziročná komparácia dopadla kladne.

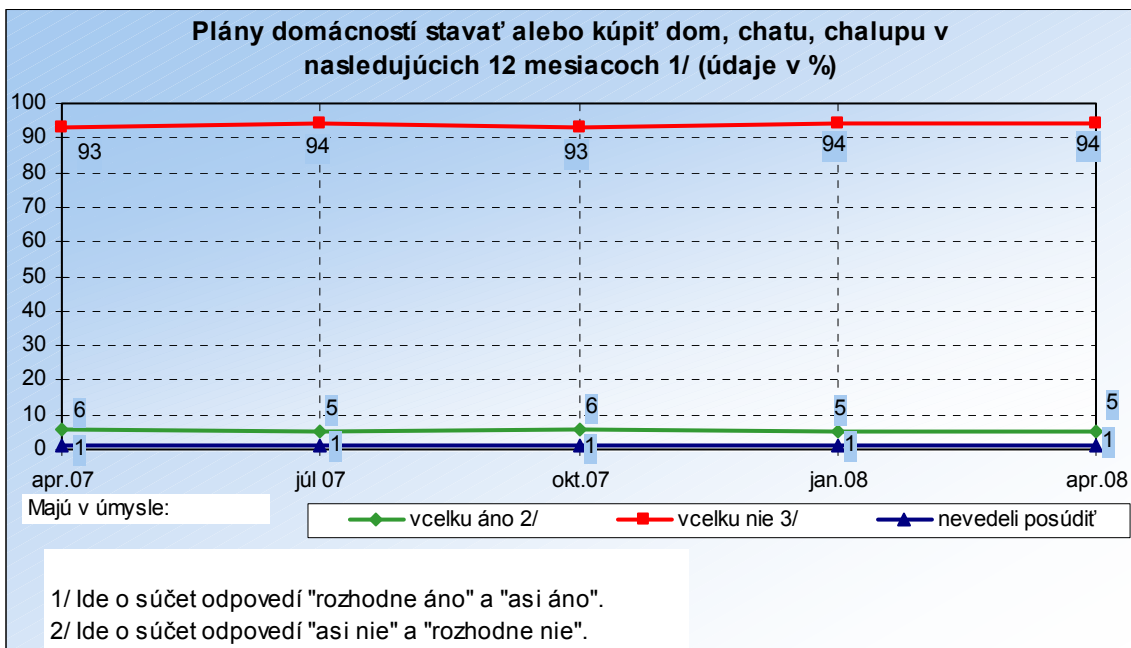
Graf č. 26

VI. 4. Plány na kúpu alebo stavbu domu, chaty, chalupy

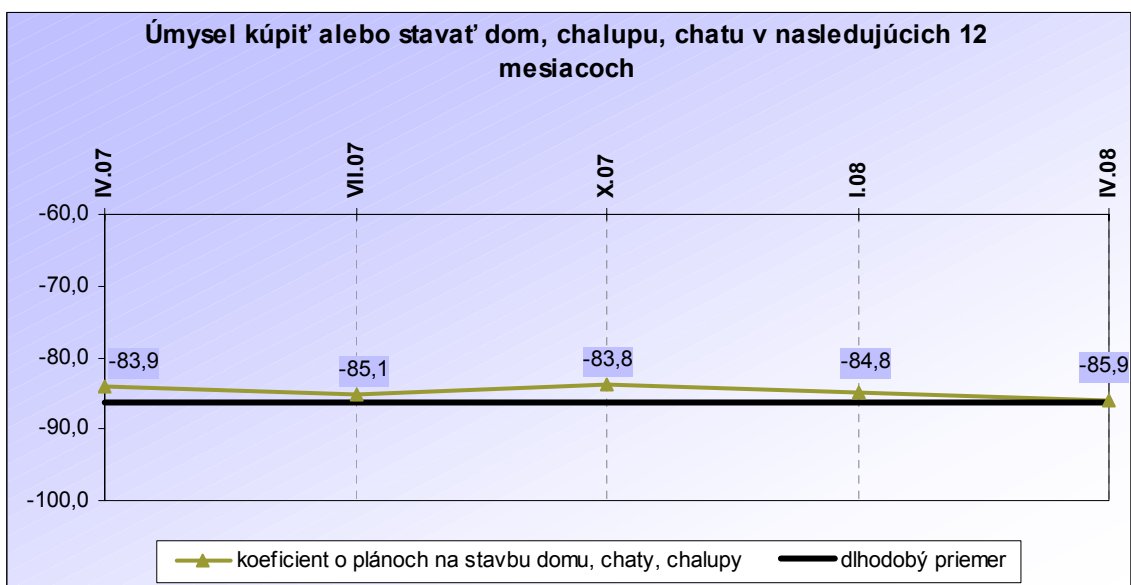
Pri sledovaní plánov na kúpu alebo stavbu domu, chaty, chalupy sa podiel záujemcov oproti predchádzajúcemu obdobiu celkovo nezmenil. K investičným aktivitám v tomto smere sa podľa posledných údajov chystá rovnako 5 % opýtaných. Variant rozhodne áno uviedlo 1% a asi áno 4 % respondentov. Podobne nezmenený ostal aj podiel tých, ktorí v najbližšom období tieto finančne náročné aktivity neplánujú (94 %).

Graf č. 27

Prepočítaným údajom v prípade veľkých investícií do domu, chaty, chalupy je -85,9. Toto zistenie naznačuje nižší nákupný potenciál ako pred tromi mesiacmi (o 1,1 bodu), tak i pred rokom (o 2 body).

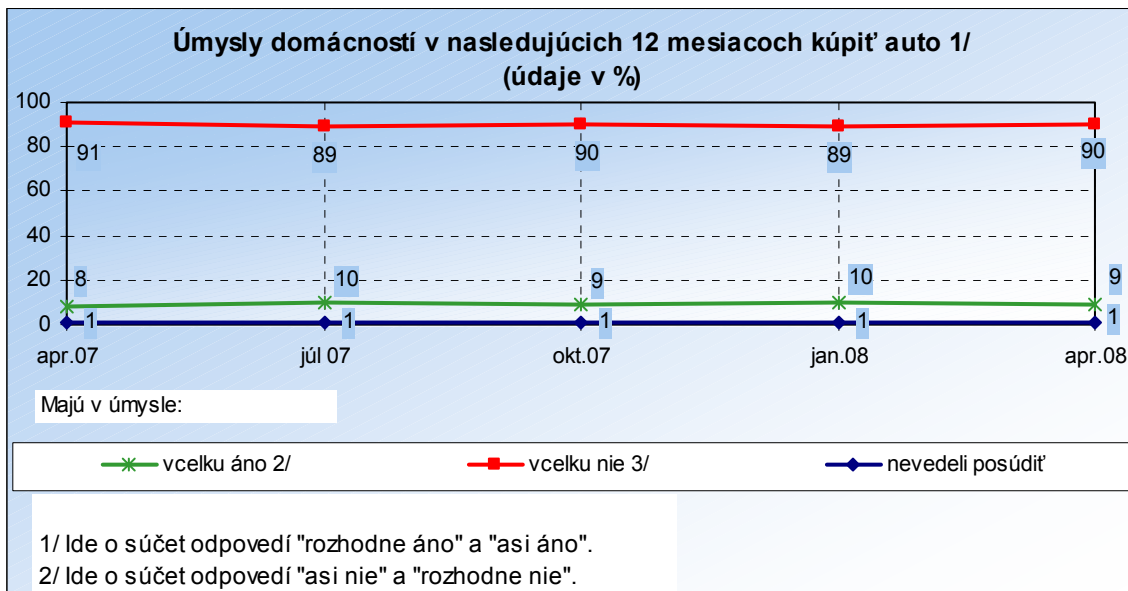
Graf č. 28

VI. 5. Úmysel kúpiť v blízkej budúcnosti auto

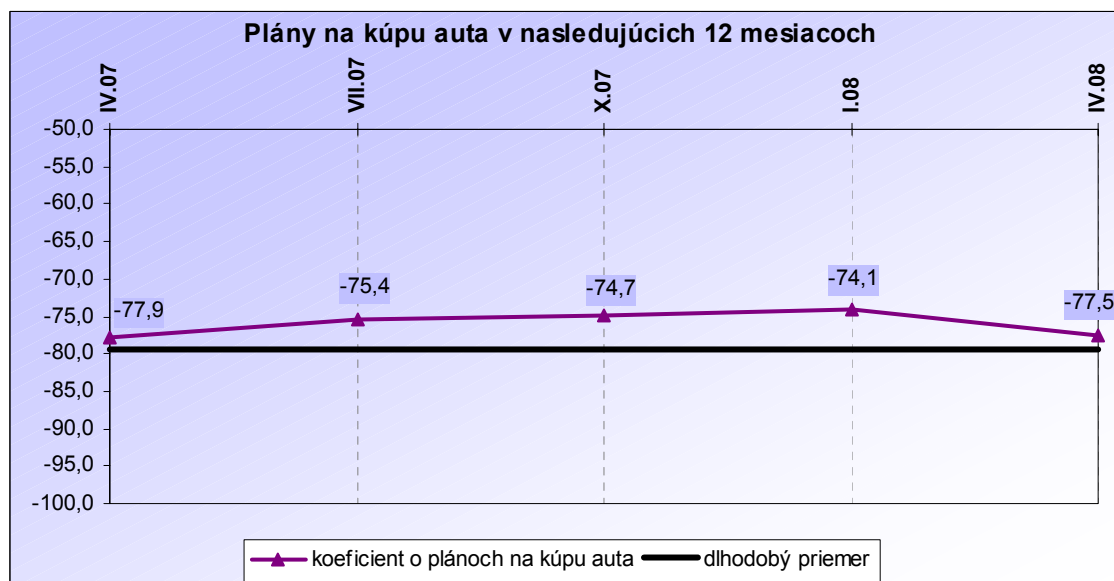
Investičným indikátorom, pri ktorom sa nákupný potenciál medzimesačne znížil, boli plány na kúpu auta. Podľa aprílového zisťovania svoj úmysel kúpiť si v nasledujúcich 12 auto potvrdilo spolu 9 % opýtaných (1 % rozhodne áno a 8 % asi áno). Zamietavo sa pri tejto otázke (kúpiť či nekúpiť auto) vyjadrilo deväť z desiatich oslovených osôb (90 %). Zastúpenie priaznivých odpovedí oproti marcu 2008 o jeden percentuálny bod kleslo, na opačnom póle o jeden percentuálny bod stúplo.

Graf č. 29

V prípade investícií do osobného automobilu znamená aprílový výsledok (-77,5) nižší nákupný potenciál ako pred tromi mesiacmi (o 3,4 body). Porovnanie s rovnakým obdobím minulého roka vykazuje kladné znamienko a odchýlku menšiu ako jeden bod (0,4 bodu).

Graf č. 30

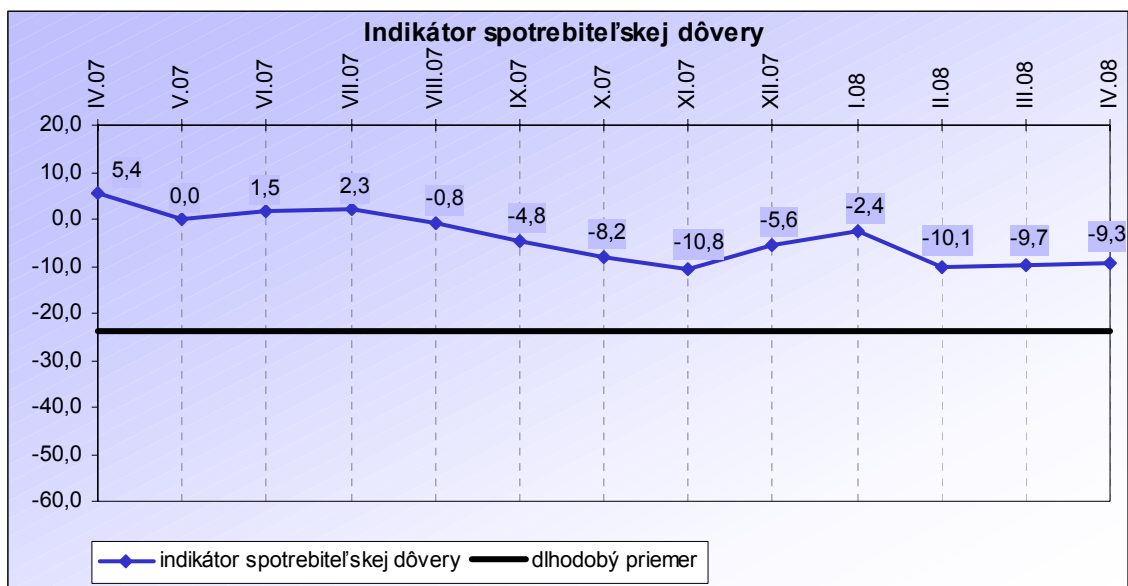

VII. Súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery

VII. 1. Vývoj v SR

Od septembra 2001 prešla Európska komisia na vyjadrenie celkových nálad obyvateľov v indikátore, ktorý sumarizuje štyri oblasti z pätnástich sledovaných: očakávania vývoja ekonomiky a nezamestnanosti v štáte, očakávania vývoja finančnej situácie a úspor v domácnosti (nezamestnanosť vstupuje do priemeru s opačným znamienkom). Hodnoty príslušného koeficienta sa pohybujú v intervale od mínus sto po plus sto. V hodnote –100 sú sústredené maximálne obavy, nedôvera a pesimizmus, hodnota +100 vyjadruje maximálnu spotrebiteľskú dôveru, spokojnosť, optimizmus.

Graf č. 31

V porovnaní s minulým mesiacom sa spotrebiteľská atmosféra na Slovensku nepatrne zlepšila i keď zmena indikátora spotrebiteľskej dôvery v indexovej podobe nedosiahla ani jeden bod. Aprílový výsledok –9,3 bol o 0,4 bodu optimistickejší ako pred mesiacom. Pozitívny posun spôsobený nárastom optimizmu pri predpokladanej nezamestnanosti (o 4,1 bodu) a pri odhadovanom vývoji ekonomiky Slovenska (o 1,5 bodu) bol negovaný nárastom pesimizmu pri ostatných dvoch zložkách, väčším pri perspektívach úspor (o 3,3 bodu) a menším pri očakávanej finančnej situácii v domácnostiach (o 0,5 bodu).

Oproti situácii pred štvrtrokom sa pesimizmus spotrebiteľov naopak zvýšil (o 6,9 bodu) najmä zásluhou nepriaznivejších očakávaní pri perspektívach úspor v domácnosti (o 14,9 bodu). Aj ostatné tri zložky indikátora smer zmeny podporili, i keď v nižšej miere (predpokladaný vývoj finančnej situácie v domácnosti o 5,3 bodu, odhadovaný vývoj nezamestnanosti o 4,0 body a prognózovaný vývoj hospodárskej situácie na Slovensku o 3,4 bodu).

Komparácia s rovnakým obdobím minulého roka vyznieva takisto negatívne (celkovo o 14,7 bodu), zásluhu na nepriaznivom posune majú všetky štyri zložky, viac odhadovaný vývoj ekonomiky v SR (o 24,1 bodu) a očakávaná finančná situácia v domácnostiach (o 17,8 bodu) a menej perspektívy úspor v domácnostiach (o 10,4 bodu) a predpokladaný vývoj nezamestnanosti (o 6,5 bodu).

Po sezónnom očistení a zaokrúhlení je za apríl 2008 pre indikátor spotrebiteľskej dôvery aktuálnou hodnota –10,8.

VII. 2 Indexy spotrebiteľskej dôvery v členských štátoch EÚ

Spotrebiteľský barometer je súčasťou medzinárodného projektu prieskumov, a preto možno výsledky krajín participujúcich na projekte porovnať. Nasledujúca tabuľka uvádza hodnoty indikátora spotrebiteľskej dôvery krajín EÚ. Keďže medzinárodné výsledky sa uvádzajú v celočíselnom tvare, zistenia za Slovensko sú taktiež zaokrúhlené. V tabuľke sú uverejnené údaje po sezónnom očistení.

Tabuľka č. 1 Spotrebiteľská dôvera v členských krajinách Európskej únie

Indikátor spotrebiteľskej dôvery	sep. 2007	okt. 2007	nov. 2007	dec. 2007	jan. 2008	feb. 2008	mar. 2008	apr. 2008
Belgicko	-1	0	-6	-3	-7	-5	-4	-8
Bulharsko	-31	-31	-30	-30	-29	-28	-30	-29
Česká republika	-1	-2	-9	-13	-11	-2	-1	-1
Dánsko	+13	+14	+13	+10	+4	+6	+7	+4
Nemecko	+3	+4	+3	+2	-1	-3	-2	0
Estónsko	-3	-8	-8	-8	-13	-15	-14	-17
Írsko	-5	-12	-18	-22	-23	-22	-20	-24
Grécko	-26	-22	-29	-29	-40	-34	-39	-39
Španielsko	-14	-16	-17	-19	-20	-21	-19	-25
Francúzsko	-5	-7	-11	-10	-15	-14	-15	-15
Taliansko	-19	-21	-22	-22	-22	-23	-25	-23
Cyprus	-31	-36	-36	-32	-29	-28	-29	-31
Lotyšsko	-9	-10	-15	-14	-18	-18	-18	-22
Litva	+4	-1	-5	-4	-5	-5	-7	-11
Luxembursko	+5	+9	+6	+4	+5	+6	+4	+6
Maďarsko	-47	-49	-51	-45	-45	-45	-49	-52
Malta	-15	-16	-9	-9	-7	-5	-3	-10
Holandsko	+10	+11	+11	+8	+6	+4	+4	+2
Rakúsko	+14	+11	+12	+8	+4	+5	+4	+3
Poľsko	-4	-5	-2	-1	-3	-2	-2	0
Portugalsko	-37	-38	-37	-40	-42	-42	-43	-43
Rumunsko	-11	-13	-15	-13	-20	-20	-16	-14
Slovinsko	-13	-17	-17	-14	-22	-20	-15	-14
<i>Slovensko</i>	<i>-1</i>	<i>-6</i>	<i>-8</i>	<i>-5</i>	<i>-4</i>	<i>-8</i>	<i>-9</i>	<i>-11</i>
Fínsko	+20	+20	+16	+15	+14	+11	+14	+14
Švédsko	+18	+18	+18	+16	+13	+8	+11	+7
Veľká Británia	-3	-2	-4	-5	-7	-9	-10	-13
Európska únia spolu*	-4	-5	-7	-7	-10	-11	-11	-12

- ide o vážený priemer; váhami sú podiely členských štátov na konečnej spotrebe domácností EÚ

Z tabuľky vyplýva, že z 27 štátov, ktoré v apríli 2008 poskytli údaje o náladách spotrebiteľov, prevládala podľa indikátora spotrebiteľskej dôvery v 19 členských štátoch Európskej únie nedôvera nad dôverou. Údaje sa pohybovali v rozmedzí 66 bodov (v intervale od -52 do +14). Kladné výsledky boli v apríli 2008 namerané vo Fínsku, Švédsku, Luxembursku, Dánsku, Rakúsku a Holandsku, hodnota -52 charakterizovala spotrebiteľskú atmosféru v Maďarsku. V rebríčku 27 krajín usporiadaných podľa klesajúceho indexu spotrebiteľskej dôvery Slovensko spolu s Litvou (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -11) dosiahlo umiestnenie na 12. – 13. priečke. Medzi štáty s najhoršou spotrebiteľskou atmosférou patrili v apríli 2008 okrem Maďarska (-52) i Portugalsko (-43),

Grécko (-39), Cyprus (-31), Bulharsko (-29), Španielsko (-25), Írsko (-24), Taliansko (-23) a Lotyšsko (-22). V Európskej únii ako celku sa od minulého mesiaca spotrebiteľská atmosféra zhoršila o jeden bod na -12. Porovnanie naznačuje, že hodnota súhrnného koeficientu zistená na Slovensku (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -11) je o jeden bod priaznivejšia ako priemer za celú Európsku úniu (-12). Medzimesačne sa spotrebiteľská atmosféra zhoršila v 15, zlepšila v 7 a ostala rovnaká v 5 štátoch EÚ. Najväčší medzimesačný pokles zaznamenal indikátor na Malte (o 7 bodov).

Zhrnutie

Najnovší prieskum pri väčšine indikátorov potvrdil zistenia spred mesiaca. V pozitívnom smere sa najviac odlišoval indikátor očakávanej nezamestnanosti, kde boli názory občanov o trochu optimistickejšie než v marci 2008, v negatívnom indikátor očakávaných úspor, pri ktorom bol zaznamenaný čiastočný nárast pesimizmu. Porovnanie so situáciou pred štvrtrokom poukázalo na nárast pesimizmu vo všetkých troch sledovaných oblastiach, najviac v oblasti domáceho hospodárenia (očakávané úspory domácnosti). Pri komparácii s aprílom 2007 bol nepriaznivý vývoj zaznamenaný najmä v okruhu makroukazovateľov (doterajšia a očakávaná inflácia) a hospodárenia v domácnosti, investičná oblasť ako celok sa príliš nezmenila.

V aktuálnom aprílovom prieskume indikátor spotrebiteľskej dôvery (-9,3) vzrástol oproti predchádzajúcemu obdobiu o 0,4 bodu pod vplyvom poklesu obáv pri dvoch zložkách (pri predpokladanej nezamestnanosti a pri odhadovanom vývoji ekonomiky SR) a nárastu napätia pri perspektívach úspor a pri očakávanej finančnej situácii v domácnostiach. Komparácia indikátora spotrebiteľskej dôvery s januárom 2008 a s aprílom 2007 vyznieva nepriaznivo (rozdiel v prvom prípade predstavuje 6,9 bodu a v druhom 14,7 bodu).

V apríli 2008 bolo sledovaných pätnásť ukazovateľov (indikátory mapujúce plány domácnosti na kúpu auta, stavbu domu, chaty, chalupy a plány na stavebné úpravy bývania sa skúmajú so štvrtročnou periodicitou). V porovnaní s marcom 2008 došlo pri indexovej podobe výsledkov v troch prípadoch k zlepšeniu (očakávaná nezamestnanosť, predpokladaná hospodárska situácia a podmienky pre veľké nákupy na Slovensku) a rovnako pri troch indikátoroch bolo zaznamenané medzimesačné zhoršenie (perspektívy úspor v domácnostiach, podmienky sporenia v SR a bilancia príjmov a výdavkov v domácnostiach). Pri žiadnom z uvádzaných ukazovateľov zmena nepresiahla 5 bodov. Pri šiestich indikátoroch ostala hodnota indexového výsledku približne na úrovni predchádzajúceho obdobia. Tri vyššie spomínané ukazovatele sa medzimesačne nedali porovnať z dôvodu štvrtročného sledovania.

Komparácia aktuálnych údajov so situáciou pred štvrtrokom vykazuje nepriaznivejší výsledok pri štrnástich indikátoroch - medzimesačný rozdiel presiahol desať bodov v jednom okruhu (očakávané úspory v domácnosti) a pri troch ukazovateľoch zmena presiahla päť bodov (doterajšia a očakávaná finančná situácia v domácnostiach a bilancia príjmov a výdavkov v domácnosti). Jeden koeficient sa od januára 2008 príliš nezmenil (zmena bola menšia ako jeden bod): podmienky pre veľké nákupy na Slovensku. Zlepšenie nebolo zaznamenané pri žiadnom zo sledovaných indexov.

Voči rovnakému obdobiu minulého roka sa zhoršilo dvanásť indikátorov (najvýraznejšie očakávaná inflácia pri ktorej medziročná zmena presiahla 40 bodov). Dva ukazovatele sa medziročne zlepšili (najviditeľnejšie podmienky pre veľké nákupy, kde zmena presiahla 5 bodov). Jeden indikátor sa príliš nezmenil (jeho zmena bola menšia ako jeden bod): plány na kúpu auta.

Z medzinárodnej komparácie vyplýva, že v rebríčku 27 krajín usporiadaných podľa klesajúceho indexu spotrebiteľskej dôvery Slovensko spolu s Litvou (po sezónnom očistení

a zaokrúhlení -11) dosiahlo umiestnenie na 12. – 13. priečke. V Európskej únii ako celku sa od minulého mesiaca spotrebiteľská atmosféra zhoršila o jeden bod na -12. Porovnanie naznačuje, že hodnota súhrnného koeficientu zistená na Slovensku (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -11) je o jeden bod priaznivejšia ako priemer za celú Európsku úniu (-12).

Stručný prehľad výsledkov:

Zisťovanie „Spotrebiteľský barometer“, ktoré sa uskutočnilo v apríli 2008, opäť mapovalo mienku občanov o hospodárskej situácii na Slovensku, zaoberalo sa sebareflexiou finančných pomerov domácností a priblížilo investičné zámery obyvateľstva. V prieskume sa dospelo k nasledujúcim zisteniam:

- **Pri hodnotení doterajšieho ekonomického vývoja na Slovensku** je 26 % respondentov presvedčených, že hospodárska situácia sa zhoršila a 33 % oslovených zastáva opačný názor (hospodárska situácia sa zlepšila). Rovnaké pomery konštatovalo 37 % opýtaných. Oproti zisťovaniu v apríli 2007, kedy o zlepšení hovorilo 47 % respondentov, klesol počet kladných hodnotení o 14 percentuálnych bodov.

- **Pri odhadovanom vývoji ekonomiky SR** si 26 % opýtaných myslí, že hospodárska situácia sa na Slovensku v nasledujúcich 12 mesiacoch zlepší a nepriaznivé odpovede na úrovni 34 % si už tretí mesiac udržiavajú primát najčastejšej odpovede. Stabilizovaný stav predpokladala tretina opýtaných (33 %). Pred rokom si optimistickú odpoveď zvolilo 44 % respondentov (o 18 percentuálnych bodov vyšší počet ako teraz).

- **Pri doterajšom vývoji spotrebiteľských cien** 42 % respondentov zastáva názor, že ceny sa trochu zvýšili a 31 %, že ceny sa stredne zvýšili. O výraznom zvýšení cien hovorilo 18 % opýtaných a najnižší podiel spotrebiteľov je presvedčených o cenovej stabilite (ceny zostali rovnaké - 6 %). Zastúpenie stanoviska o výraznom zvýšení cien sa za rok zvýšilo o 15 percentuálnych bodov.

- **Pri očakávanom vývoji spotrebiteľských cien** najradikálnejší variant vývoja (ceny sa budú zvyšovať rýchlejšie ako doteraz) predikovalo 42 % respondentov. Názor o zvyšovaní cien rovnakým tempom ako doteraz zastávali dve pätiny opýtaných (40 %). Variant o pomalšom zvyšovaní cien uviedlo 7 % a odpoveď o stabilizácii cenovej hladiny 5 % oslovených. Komparácia očakávaní budúceho vývoja spotrebiteľských cien so situáciou pred rokom vyznieva nepriaznivo. Podiel najpesimistickejšej predpovede o zvýšení cien rýchlejším tempom ako doteraz stúpol o 33 percentuálnych bodov.

- **Pri odhadovanom vývoji nezamestnanosti** bolo o poklese miery nezamestnanosti presvedčených 36 % respondentov a podľa 16 % odpovedajúcich sa táto miera vcelku zvýši. Najpočetnejším aj naďalej ostáva výrok o zachovaní existujúceho stavu (nezamestnanosť zostane rovnaká), ktorý si ako svoju odpoveď zvolilo 43 % opýtaných. Otázka o vývoji nezamestnanosti zaznamenala za rok obrat k horšiemu, podiel optimistických predikcií klesol zo 44 % na 36 % (o 8 percentuálnych bodov).

- **Pri posudzovaní doterajšieho vývoja finančnej situácie v domácnosti** 25 % odpovedajúcich tvrdilo, že finančná situácia ich domácnosti sa vcelku zlepšila a opačný názor uvádzalo 32 % respondentov. Stabilizovaný stav konštatovalo 42 % oslovených. V porovnaní s aprílom 2007 negatívne hodnotenie finančných pomerov vo svojej domácnosti vtedy poskytlo o 10 percentuálnych bodov menej respondentov (22 %).

- **Pri očakávanej finančnej situácii v domácnosti** zhoršenie peňažných pomerov očakáva v nasledujúcich 12 mesiacoch 35 % rodín. Frekvencia domácností, ktoré

predpokladajú zlepšenie svojej finančnej situácie, bola na úrovni 18 %. Zachovanie súčasného stavu predikovalo najviac odpovedajúcich (42 %). Pred rokom sa pesimisticky vyjadrovalo 16 % oslovených osôb, čo je o 19 percentuálnych bodov menej ako v apríli 2008.

- **Pri analýze bilancie príjmov a výdavkov domácnosti** prieskum zaznamenal 45 % sporiacich domácností a 20 % rodín s debetným hospodárením. Vyrovnané hospodárila viac ako tretina spoločne hospodáriacich jednotiek (34 %). Okruh sporiacich domácností sa za rok zúžil o 5 percentuálnych bodov.

- **Podmienky sporenia v krajine** nepriaznivo hodnotilo 70 % odpovedajúcich a kladne sa vyjadrilo (teraz je vhodný čas na sporenie) 20 % respondentov. Zistenia v apríli pred rokom boli podobné ako teraz.

- **Usporenie časti príjmov v nasledujúcom období** predpokladá 32 % opýtaných S úsporami v najbližšom roku neráta 65 % respondentov. Zastúpenie domácností, ktoré si myslia, že v nasledujúcich 12 mesiacoch usporia nejaké peniaze, sa v porovnaní s aprílom 2007 znížilo o 6 percentuálnych bodov.

- **Pri podmienkach pre veľké nákupy na Slovensku**, najviac respondentov prehlásilo, že nie je ani správny ani nesprávny čas na nákup predmetov dlhodobej spotreby (42 %). Negatívne tvrdenie (nie je správny čas) prezentovalo 18 % a pozitívne (je správny čas) 27 % oslovených osôb. Situácia pred rokom bola nepriaznivejšia, pozitívnych odpovedí bolo vtedy o 8 percentuálnych bodov menej.

- **Pri plánoch domácností na veľké nákupy** sa 36 % rodín vyjadrilo, že plánujú minúť menej finančných prostriedkov ako v rovnakom období minulého roka. Podiel domácností, ktoré chcú na nákup predmetov dlhodobej spotreby minúť viac, bol na úrovni 18 %. Neutrálny postoj zaujalo 40 % respondentov. Medziročné porovnanie naznačuje nižší nákupný potenciál ako pred rokom (o 4 percentuálne body viac opýtaných chce prijať reštrikčné opatrenia).

- **Plány na stavebné úpravy bývania** má 26 % respondentov, z nich 7 % uviedlo vyjadrenie rozhodne áno a 19 % asi áno. Protichodná odpoveď (neočakávajú zvýšenie výdavkov) je charakteristická pre 72 % domácností. Počet záujemcov medziročne stúpol o 3 percentuálne body.

- **Postaviť či kúpiť si v nasledujúcom roku dom, chatu, chalupu**, má v úmysle 5 % respondentov, z nich 1 % uviedlo odpoveď rozhodne áno a 4 % asi áno. Záporná odpoveď (nemajú v úmysle) sa vyskytovala niekoľkokrát častejšie (94 %). Oproti plánom z apríla 2007 sa podiel záujemcov znížil o 1 percentuálny bod.

- **Odhodlanie kúpiť si v nasledujúcom roku auto** bolo na úrovni 9 % (1 % rozhodne áno a 8 % asi áno). Prevažná väčšina opýtaných (90 %) nepredpokladá v najbližších 12 mesiacoch nákup tohto dopravného prostriedku. Auto sa odhodláva teraz zakúpiť viac rodín (o 1 percentuálny bod) ako pred 12 mesiacmi.

	Porovnanie			Indikátory	Terenná fáza výskumu (zber údajov)															
	s MAR. 2008	s JAN. 2008	s APR. 2007		IV.07	V.07	VI.07	VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07	I.08	II.08	III.08	IV.08			
1	≡	↓↓	↓↓	Doterajšia finančná situácia v domácnosti	●	4,1	0,3	-0,7	3,6	-0,5	-0,8	-5,7	-7,2	-2,2	0,1	-5,1	-4,9	-5,8		
2	≡	↓↓	↓↓↓↓	Očakávaná finančná situácia v domácnosti		6,2	3,6	2,8	5,5	-1,0	-3,5	-6,2	-10,5	-5,4	-6,3	-10,7	-11,1	-11,6		
3	≡	↓	↓↓↓↓	Doterajšia hospodárska situácia v SR	●	17,2	7,5	12,8	14,3	6,4	2,6	-0,3	-7,5	-1,1	4,3	-3,2	2,0	2,2		
4	↑	↓	↓↓↓↓	Očakávaná hospodárska situácia v SR		17,0	6,0	9,9	9,3	3,9	0,6	-5,7	-9,3	-7,0	-3,6	-13,8	-8,5	-7,1		
5	≡	↓	↓↓↓↓	Doterajšia inflácia		0,3	5,8	4,5	4,8	8,3	12,6	19,0	29,7	32,4	27,7	30,4	31,6	30,9		
6	≡	↓	↓↓↓↓	Očakávaná inflácia		15,4	25,3	21,6	27,1	36,4	48,6	53,9	59,6	55,2	57,1	59,4	57,6	58,3		
7	↑	↓	↓↓	Očakávaná nezamestnanosť		-16,5	-13,9	-17,9	-15,5	-13,4	-6,3	-6,0	-5,1	-12,5	-14,0	-8,9	-5,9	-10,0		
8	↑	≡	↑↑	Podmienky pre veľké nákupy v SR		0,4	-0,5	0,0	5,4	5,2	-3,0	2,5	1,0	-1,5	8,6	7,9	8,2	●	9,3	
9	≡	↓	↓	Plány domácností na veľké nákupy		-14,9	-15,0	-18,2	●	-13,9	-18,4	-17,3	-14,3	-16,2	-15,2	-14,1	-20,9	-16,4	-16,7	
10	↓	↓	↓	Podmienky sporenia v SR		-32,9	-37,4	●	-29,2	-33,9	-37,5	-38,1	-38,1	-38,4	-35,5	●	-33,9	-38,1	-35,7	-36,8
11	↓	↓↓↓↓	↓↓↓↓	Očakávané úspory domácností		-18,0	-23,3	-24,6	-21,0	-19,5	-22,5	-26,7	-28,5	-22,4	●	-13,6	-24,9	-25,1	-28,4	
12	↓	↓↓	↓↓	Bilancia príjmov a výdavkov domácností	●	16,0	7,4	11,4	11,2	11,7	11,1	8,2	7,9	10,3	15,3	12,4	9,7	8,6		
13	X	↓	≡	Kúpa auta		-77,9	-77,8	-77,3	-75,4	-76,8	-75,6	-74,7	-79,4	-76,2	-74,1	X	X	-77,5		
14	X	↓	↓	Stavba domu, chaty, chalupy		-83,9	-82,8	-85,1	-85,1	-85,7	-85,6	-83,8	-87,8	-83,5	-84,8	X	X	-85,9		
15	X	↓	↑	Stavebné úpravy bývania		-50,8	-50,2	-51,3	-47,5	-48,8	-48,9	-46,9	-52,6	-49,0	●	-45,7	X	X	-46,9	
	≡	↓↓	↓↓	index spotrebiteľskej dôvery		5,4	0,0	1,5	2,3	-0,8	-4,8	-8,2	-10,8	-5,6	-2,4	-10,1	-9,7	-9,3		

Vysvetlivky:

≡	rovnaký výsledok resp. rozdiel menší ako 1 bod
↑	nepatrné zlepšenie (rozdiel 1-4,9 bodu)
↓	nepatrné zhoršenie (rozdiel 1-4,9 bodu)
↑↑	mierne zlepšenie (rozdiel 5-9,9 bodu)
↓↓	mierne zhoršenie (rozdiel 5-9,9 bodu)
↑↑↑	výraznejšie zlepšenie (rozdiel 10 bodov a viac)
↓↓↓	výraznejšie zhoršenie (rozdiel 10 bodov a viac)
●	historicky najpriaznivejšia hodnota
X	v uvádzanom období sa údaje za dané ukazovatele nezistovali

Rekapitulácia	Počet indikátorov
medzimesačné zlepšenie	3
medzimesačne bez zmien	6
medzimesačné zhoršenie	3
štvrtročné zlepšenie	0
štvrtročne bez zmien	1
štvrtročné zhoršenie	14
medziročné zlepšenie	2
medziročne bez zmien	1
medziročné zhoršenie	12